

Beskattningen av carried interest i ett parallellt 3:12 - regelverk

- Konsekvenser för riskkapitalaktörer och en analys av systematik, regelkonkurrens och skatterättsliga principer
-

The taxation of carried interest under a parallel 3:12 - framework

- *Consequences for venture capital - actors and an analysis of systematic, regulatory competition and fundamental tax law principles*

Smilla Ölvebäck

Handledare: Katia Cejje

Bedömare: Alexandra Johansson

Examinator: Anders Holm

Sammanfattning

Beskattningen av carried interest har under lång tid präglats av rättslig osäkerhet inom svensk skatterätt. Avsaknaden av uttrycklig lagreglering medför att beskattningens kvalificering i stor utsträckning formas genom praxis, vilken över tid utvecklas på ett oenhetligt och delvis motstridigt sätt. Mot bakgrund härav presenterades år 2025 promemorian ”Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder”, vari det föreslås att inkomster i form av carried interest ska beskattas i ett särskilt regelverk inom fåmansföretagsreglerna, även kallat 3:12-reglerna.

Uppsatsen syftar till att analysera potentiella konsekvenser av den föreslagna regleringen samt hur denna förhåller sig till det nyligen reformerade allmänna 3:12-regelverkets ambition om förenkling och förbättring. Särskilt fokus riktas mot frågan om hållbarheten i att inneha två parallella regelverk inom samma kapitel i inkomstskattelagen (1999:1229) (IL), med hänsyn till regelkonkurrens och relevanta skatterättsliga principer såsom legalitetsprincipen, neutralitetsprincipen och likformighetsprincipen.

Analysen visar att den föreslagna särregleringen i viss mån kan bidra till ökad materiell träffsäkerhet genom att tydligare inordna beskattningen av carried interest i 3:12-systemet och således minska beroendet av osäker praxis. Samtidigt innebär uppdelningen i ett allmänt och ett särskilt 3:12-regelverk att ett redan komplext regelsystem fragmenteras ytterligare vilket riskerar att göra regelverket svåröverblickbart. Därtill kan tillämpningen av två regelverk ge upphov till regelkonkurrens vilket kan påverka aktörer inom riskkapitalbranschen såväl som andra fåmansföretagare. En sådan ordning framstår som svårförenlig med den övergripande ambitionen att förenkla och förbättra 3:12-regelverket, som nyligen reformerats i just det syftet.

Uppsatsens slutsats är att införandet av ett särskilt 3:12-regelverk för carried interest inte i sig är oförenligt med skatterättsliga principer, men att dess långsiktiga hållbarhet är starkt beroende av en tydlig systematisk samordning med det befintliga regelverket. Utan klara regler om företräde, tillämpningsområde och inbördes relation finns en påtaglig risk att förslaget snarare reproducerar den rättsosäkerhet det avser att lösa. Mot den bakgrunden framstår ett alternativ, där carried interest i större utsträckning integreras i de allmänna 3:12-reglerna, som potentiellt mer förenligt med 3:12-regelverkets övergripande syfte att vara enkelt och överskådligt.

Förkortningslista

GP	General Partner
HFD	Högsta förvaltningsdomstolen
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
ILP	Initial Limited Partner
LAIF	Lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsformer
LP	Limited Partner
prop.	Proposition
Ref.	Referatmål
RF	Regeringsformen (1974:152)
SN	Skattenytt
SOU	Statens offentliga utredningar
SVCA	Swedish Private Equity and Venture Capital Association
SvSkT	Svensk skattetidning

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte och problemformulering.....	2
1.3 Avgränsningar.....	3
1.4 Metod och materialval.....	4
1.5 Kunskapslucka.....	7
1.6 Disposition.....	8
2 Bakgrund om riskkapitalbranschen och carried interest	10
2.1 Bakgrund om riskkapitalbranschen.....	10
2.2 Riskkapitalstrukturen.....	10
2.3 Uppkomsten av carried interest.....	12
3 Carried interest i rättsutvecklingen	14
3.1 Allmänt om beskattning av carried interest.....	14
3.2 Carried interest som inkomst av tjänst.....	15
3.2.1 Allmänt om inkomst av tjänst.....	15
3.2.2 Carried interest i inkomstslaget tjänst genom praxis.....	15
3.3 Carried interest som inkomst av kapital.....	17
3.3.1 Allmänt om inkomst av kapital.....	17
3.3.2 Carried interest i inkomstslaget kapital genom praxis.....	17
3.4 Carried interest enligt fåmansföretagsreglerna.....	19
3.4.1 Allmänt om fåmansföretagsreglerna.....	19
3.4.2 Carried interest inom fåmansföretagsreglerna genom praxis.....	21
3.5 Avslutande kommentarer.....	23
4 Utredningens förslag om särskilda 3:12 regler	27
4.1 Allmänt om utredningen.....	27
4.1.1 Lagförslaget.....	27
4.1.2 Verksam i betydande omfattning.....	28
4.1.3 Utomstående regeln.....	29
4.1.4 Särskilda karensregler.....	30
4.1.5 Begränsning av löneunderlag i dotterföretag.....	31
4.2 Avslutande kommentarer.....	32
5 Parallella 3:12 regelverk	36
5.1 Skattelagstiftningen.....	36
5.1.1 Krav på en god skattelagstiftning.....	36
5.1.2 Legalitet, förutsebarhet och föreskriftskravet.....	36
5.1.3 Likformighetsprincipen.....	37
5.1.4 Neutralitetsprincipen.....	38
5.2 Allmänt om 3:12 regelverket och dess syfte.....	38

5.3 Införandet av särskilda 3:12-regler inom ett befintligt system.....	40
5.4 Remissinstansernas yttranden om det särskilda lagförslaget.....	41
5.5 Avslutande kommentarer.....	44
6 Avslutande reflektioner.....	50

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Sverige har idag en etablerad och internationellt sett mycket välutvecklad riskkapitalmarknad. Uttryckt i relation till bruttonationalprodukt är den svenska riskkapitalmarkanden en av de största i Europa och enligt Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA) investerade riskkapitalaktörer omkring 495 miljarder kronor i cirka 4 000 svenska företag mellan år 2007 och 2022.¹ Riskkapitalinvesteringar spelar en central roll för företags tillväxt genom att möjliggöra utveckling och kommersialisering av innovationer och nya affärsidéer.² För att upprätthålla en väl fungerande riskkapitalförsörjning krävs förutsebara och stabila regelverk. Ett tydligt och konsekvent lagstiftningsramverk bidrar till att stärka förutsättningarna för riskkapitalinvesteringar genom att skapa ökad förutsebarhet för aktörer inom riskkapitalbranschen.³

Carried interest, även benämnd särskild vinstandel, utgör en incitamentsbaserad utdelningsform som är central inom riskkapitalbranschen. Inom svensk skatterätt saknas det för närvarande en reglering som uttryckligen behandlar ersättningen, varvid synen på dess skattemässiga klassificering har varierat över tid. Beskattningsutfallen har alltjämt utvecklats genom praxis, där inkomsten i olika fall har behandlats som tjänsteinkomst, kapitalinkomst eller inom reglerna för fåmansföretagsbeskattning, även kallat 3:12-reglerna.⁴ Bedömningarna har i hög grad varit beroende av de konkreta omständigheterna i det enskilda fallet, vilket har resulterat i ett fragmenterat och svårförutsebart rättsläge.

Mot denna bakgrund presenterade Finansdepartementet i januari 2025 promemorian ”Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder”,⁵ i vilken det föreslås att beskattningen av carried interest ska regleras genom särskilda bestämmelser inom ramen för 3:12-regelverket.⁶ Genom att knyta beskattningen till tydligt angivna kriterier avses den praxisbaserade osäkerheten kring carried interests skattemässiga karaktär minska och

¹ Bergström, F. & Englén, T., *Riskkapitalbranschens betydelse och framtida utveckling – en scenarioanalys*, SVCA, 2024, s. 12.

² *Ibid.*, s. 9.

³ Finansdepartementet, promemoria, Fi2025/00173, *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, 2025, s. 17 f.

⁴ I uppsatsen används benämningarna ”3:12-reglerna” och ”fåmansföretagsreglerna” synonymt.

⁵ I uppsatsen används även benämningen ”2025 års promemoria”.

⁶ Fi2025/00173.

beskattningen i större utsträckning förankras i lag. Syftet med förslaget är således att öka förutsebarheten i beskattningen genom att inom ramen för 3:12-regelverket införa särskilda regler anpassade till de strukturella och organisatoriska förhållanden som präglar riskkapitalbranschen.⁷

Samtidigt utgör de allmänna 3:12-reglerna sedan länge ett av de mest komplexa och omdiskuterade regelverken inom svensk skatterätt.⁸ Systemet har till uppgift att balansera två motstående intressen: å ena sidan att möjliggöra kapitalbeskattning på avkastning i fåmansföretag, å andra sidan att motverka att arbetsinkomster omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster.⁹ Att upprätthålla en sådan balans har visat sig vara svårt, vilket har lett till ett regelverk som successivt byggts ut genom detaljerade rekvisit, undantag och speciallösningar. Resultatet är ett system som ofta kritiserats för att vara svårtillämpat, svåröverskådligt och förenat med betydande rättsosäkerhet.¹⁰ Med anledning av problematiken har lagstiftaren genom SOU 2024:36 ”Förenkla och förbättra!”, återigen reformerat de allmänna 3:12-reglerna, vilka trädde i kraft den 1 januari 2026. Reformen motiverades även denna gång uttryckligen av behovet av att förenkla och systematisera ett regelverk som under lång tid ansetts vara tekniskt komplicerat.¹¹

Det lagförslag som presenteras i promemorian ”Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder” och som tar sikte på riskkapitalbranschen har ännu inte trätt i kraft. För tydlighetens skull kommer de föreslagna bestämmelserna i uppsatsen att benämnas de ”särskilda” 3:12-reglerna. Med de ”allmänna” 3:12-reglerna avses i stället de generella regler i 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) (IL) som gäller för fåmansföretag och som reformerades med ikraftträdande den 1 januari 2026.

1.2 Syfte och problemformulering

Syftet med uppsatsen är att analysera huruvida de föreslagna särskilda 3:12-reglerna för aktörer inom riskkapitalbranschen utgör en ändamålsenlig lösning på den rättsliga osäkerhet som hittills präglat beskattningen av carried interest. I uppsatsen undersöks dels hur behandlingen av beskattningen synes ha utvecklats i praxis, dels i vilken utsträckning den

⁷ Ibid.

⁸ Tjernberg, M., *Fåmansföretag & beskattning*, upplaga 1, Iustus förlag, Uppsala 2018, s. 17.

⁹ Prop. 2005/06:40, *Reformerade beskattningsregler för ägare i fåmansföretag*, s. 38.

¹⁰ Se lagrådsremiss: *Enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag*, 2025.

¹¹ Se SOU 2024:36, *Förenkla och förbättra!*.

föreslagna regleringen är ämnad att skapa större materiell träffsäkerhet. I sammanhanget analyseras vilka skattemässiga och strukturella konsekvenser förslaget kan förväntas medföra.

Mot bakgrund av att de särskilda reglerna föreslås införas parallellt med ett redan komplext allmänt 3:12-regelverk, är ytterligare ett syfte att analysera huruvida införandet av särskilda regler verkligen förhåller sig till regelverkets övergripande syfte om enkelhet och överskådlighet. Genom införandet av särregler inom ramen för ett redan komplext regelsystem aktualiseras frågor om regelkonkurrens, systematik och förenlighet med grundläggande skatterättsliga principer.

Mot denna bakgrund behandlar uppsatsen följande huvudfråga:

Utgör de föreslagna särskilda fåmansföretagsreglerna för beskattning av carried interest en ändamålsenlig och rättssäker lösning, mot bakgrund av de allmänna fåmansföretagsreglerna?

För att behandla huvudfrågan delas analysen upp i följande delfrågor:

1. Hur har beskattningen av carried interest hanterats genom praxis?
2. Vilka konsekvenser kan de föreslagna nya särskilda reglerna få för aktörer inom riskkapitalbranschen?
3. Hur förhåller sig införandet av särskilda regler till det allmänna 3:12-regelverket och dess ambition om förenkling, samt i vilken mån ger ett parallellt regelsystem upphov till regelkonkurrens och spänningar i förhållande till grundläggande skatterättsliga principer?

1.3 Avgränsningar

Uppsatsen avgränsas i flera avseenden för att tillgodose framställningens huvudsakliga syfte. För det första redogörs för riskkapitalbranschen och dess struktur enbart i den grundläggande omfattningen som är nödvändig för att skapa en förståelse för beskattningsproblematiken beträffande carried interest.

Med anledning av den omfattande praxis som finns på området är uppsatsen avgränsad till att enbart behandla ett selektivt urval av de avgöranden och resonemang som förts av Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), kammarrätterna och Skatteverket. Framställningen av praxis presenteras i den mån det är nödvändigt för att förstå den historiska rättsutvecklingen samt

den rättsliga osäkerhet som länge präglat området. Avsikten är således inte att analysera all tillgänglig praxis i detalj, utan att översiktligt identifiera den problematik som utgör bakgrunden till 2025 års promemoria.

Uppsatsen behandlar de allmänna fåmansföretagsreglerna endast i den utsträckning som är nödvändig för att analysera deras förhållande till de föreslagna särskilda reglerna för beskattning av carried interest. Framställningen gör inga anspråk på att ge en fullständig eller uttömmande redogörelse för 3:12-regelverket i dess helhet. Den nya regleringen som trätt i kraft den 1 januari 2026 avseende de allmänna 3:12-regelverket behandlas därför endast översiktligt, med fokus på reformens övergripande syfte att förenkla och förbättra regelverket, samt på den ändring som har direkt relevans för aktörer inom riskkapitalbranschen. Övriga ändringar, liksom detaljerade beräkningsregler och tillämpningsfrågor utan direkt koppling till uppsatsens syfte, lämnas utanför analysen.

Vidare avgränsas framställningen till att behandla beskattningen av carried interest i inkomstlagen tjänst och kapital. Även om inkomstslaget näringsverksamhet enligt IL:s systematik har företräde vid klassificeringen av inkomster, aktualiseras inkomstslaget huvudsakligen för juridiska personer och ligger därför utanför uppsatsens huvudsakliga problemställning.

Avseende skatterättsliga principer avgränsas uppsatsen till att behandla legalitetsprincipen, likformighetsprincipen och neutralitetsprincipen. Urvalet motiveras av att neutralitets- och likformighetsprinciperna intar en särskilt framträdande roll inom fåmansföretagsbeskattningen. Legalitetsprincipen aktualiseras därutöver i ett förutsebarhets- och rättssäkerhetsperspektiv, inte minst mot bakgrund av att beskattningen av carried interest hittills saknar uttryckligt lagstöd.

1.4 Metod och materialval

För att kunna behandla de i uppsatsen uppställda frågeställningarna tillämpas i huvudsak en rättsdogmatisk metod, genom vilken gällande rätt identifieras genom användandet av de auktoritativa rättskällorna - lagstiftning, rättspraxis, lagförarbeten och doktrin.¹² Metoden innebär i huvudsak att nämnda källor hanteras och vägs samman i enlighet med

¹² Kleineman, J., Rättsdogmatisk metod. I: *Juridisk metodlära*, Nääv, Maria & Zamboni, Mauro (red.), upplaga 2, Studentlitteratur, Lund 2018, s. 21.

rättskällehierarkin för att rekonstruera en rättsregel eller ett rättsligt tillstånd. Hjertstedt menar att kärnan i rättsdogmatiken är att kartlägga gällande rätt, vilket han benämner kartläggande rättsdogmatik.¹³ I uppsatsen syftar metoden i sammanhanget till att kartlägga gällande rätt i den del som rör vilket inkomstslag beskattningen av carried interest hänförs till. Syftet är att möjliggöra en förståelse för hur beskattningen historiskt har behandlats i rättstillämpningen.

Det framhålls att rättsdogmatiken även innefattar ett analytiskt och värderande inslag, ofta benämnt kritisk rättsdogmatik, vilket möjliggör en problematisering av rättsläget och dess konsekvenser.¹⁴ Uppsatsens andra problemformulering avser behandla det lagförslag som presenteras i promemorian ”Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder”, vilket presenteras i kapitel fyra. I den delen tillämpas en kritisk rättsdogmatisk metod för att analysera innebörden av införandet av de föreslagna regler som presenteras i promemorian.

Förarbeten används och tillmäts mycket stor betydelse inom den rättsdogmatiska metoden,¹⁵ men deras rättskällevikt är begränsad i situationer där lagtext saknas eller ännu inte antagits av riksdagen. Det presenterade lagförslaget behandlas därför främst som underlag för analys med avseende på lagstiftarens motiv och förslagets potentiella konsekvenser, snarare än som uttryck för gällande rätt. Framställningen härav kommer att ha betydelse för uppsatsens tredje problemformulering. I denna del inrymmer rättsdogmatiken även värderande ståndpunkter, vilka skiljer sig från rent moraliska ståndpunkter. Skälet är att rättsdogmatiken i första hand är knuten till rättskällorna och inte till moralen.¹⁶ I anslutning härav möjliggör metoden att utifrån regelkonkurrens såväl som systematiska överväganden och skatterättsliga principer, analysera hållbarheten i att införa ett parallellt beskattningssystem inom ramen för 3:12-regelverket, vilket utgör den tredje och huvudsakliga problemformuleringen i uppsatsen.

Inom skatterätten har lagtext traditionellt sett givits en stark ställning i rättskälleläran, vilket följer av legalitetsprincipens krav på att beskattning endast får ske med stöd av lag.¹⁷ Doktrinen ställning som självständig och auktoritativ rättskälla har under lång tid varit föremål för diskussion inom den rättsvetenskapliga litteraturen.¹⁸ Trots sin egenskap som

¹³ Hjertstedt, M., *Beskrivningar av rättsdogmatisk metod: om innehållet i metodavsnitt vid användning av ett rättsdogmatiskt tillvägagångssätt*, Umeå universitet, 2019, s. 166; Kleineman, s. 21.

¹⁴ Hjertstedt, s. 167 ff.

¹⁵ Kleineman, s. 33.

¹⁶ Peczenik, A., *Vad är rätt? Om demokrati, rättsäkerhet, etik och juridisk argumentation*, upplaga 1, Norstedts Juridik, Stockholm 2005, s. 250.

¹⁷ Se föreskriftskravet i regeringsformen 2 kap. 10 §.

¹⁸ Kleineman, s. 33.

sekundär rättskälla, anses den juridiska litteraturen dock ha bärighet genom sin inre tyngd.¹⁹ Avsaknaden av en uttrycklig reglering avseende beskattning av carried interest innebär emellertid att praxis, förarbeten och särskilt doktrin, får en oproportionerligt stor betydelse för fastställandet av gällande rätt.

I den skatterättsliga rättskälleläran anses det enbart vara HFD:s avgöranden som har prejudicerande verkan och således får användas som en fullvärdig rättskälla vid fastställandet av gällande rätt.²⁰ Därmed kräver användningen av avgöranden från lägre instanser en särskild motivering, eftersom de saknar prejudikatverkan och därför inte tillmäts samma betydelse.²¹ För att kunna behandla uppsatsens första frågeställning används således, i brist på tillräcklig vägledning från HFD, även material från underrättspraxis i form av kammarrättsavgöranden. Underrättspraxis saknar prejudikatvärde men kan ändock, särskilt i ett rättsområde präglad av betydande osäkerhet, användas som ett tolkningsstöd. Genomgången möjliggör i sammanhanget en djupare förståelse för rättstillämpningen i praxis.

Skatteverket utgör en viktig, men icke-bindande rättskälla. I uppsatsen behandlas myndighetens ställningstaganden och rättsliga vägledning även vid min genomgång av praxis, där det konstateras att myndighetens uppfattning om rättsfrågan varierat över tid. Det förändrade synsättet kan delvis förklaras av att Skatteverket i komplexa och rättsligt oklara frågor prövar olika argumentationslinjer och anpassar sin ståndpunkt utifrån sitt uppdrag och sin roll som myndighet.²² Således kan det vara av betydelse för läsaren att ta det i beaktande för att skapa en förståelse för de förändringar i myndighetens ställningstaganden som skett över tid.

Uppsatsens tredje problemformulering förhåller sig delvis till ett de lege ferenda-perspektiv. En sådan framtidsinriktad analys syftar till att utvärdera vilka rättsliga och praktiska konsekvenser ett nytt regelverk kan få. Som juridisk metodlitteratur betonar är prognostiska analyser av sådant slag förenade med större osäkerhet än rekonstruktioner av gällande rätt, eftersom de inte fullt ut kan stödjas på etablerad rättstillämpning utan måste argumenteras

¹⁹ Kleineman, s. 33.

²⁰ Kristoffersson, E., *Att använda prejudikat och annan rättspraxis i rättstillämpningen*, SvSkT 2011:10 s. 835 (särskilt s. 837).

²¹ Ibid.

²² Gunne, C., *Fortsatt oklart om beskattning av carried interest*, SvSkT 2019:2 s. 75.

fram med hjälp av systematik, principer och motivuttalanden.²³ Det beaktas genomgående i uppsatsen.

Utöver traditionella juridiska rättskällor används även branschbeskrivande material i syfte att ge läsaren en grundläggande förståelse för den svenska riskkapitalstrukturen. Sådant material, hämtat bland annat från SVCA och branschrapporter, saknar rättskällevärde, men används uteslutande som bakgrund för att belysa fondstrukturer och de sammanhang i vilket carried interest uppkommer.

De skatterättsliga principer som iakttas för att analysera det särskilda lagförslaget såväl som 3:12-regelverket är inte avsedda att vara heltäckande. Istället har ett urval gjorts på grundval av att de dels synes vara de mest uppmärksammade i doktrin.²⁴ Dels anser jag de mest tillämpbara på den föreslagna lagstiftning som presenteras i uppsatsen. Härav möjliggör principerna en analys av förslaget utifrån de mål som eftersträvas i skattelagstiftningen.

Ett väsentligt underlag för den huvudsakliga analysen utgörs av de remissyttranden som lämnats på utredningens förslag. Remissinstanserna utgörs av FAR, Skatteverket, Sveriges advokatsamfund samt SVCA. Enligt svensk rättskällevärdelära är remissyttranden att betrakta som en godtagbar rättskälla och kan därför beaktas i juridisk argumentation. Remissyttranden utgör en del av lagstiftningens förarbeten, vilka är en central utgångspunkt inom den rättsdogmatiska metoden.²⁵ Mot denna bakgrund ryms remissvaren inom ramen för den valda metodansatsen.

1.5 Kunskapslucka

Det särskilda lagförslag om beskattning av carried interest som presenterades i 2025 års promemoria har tidigare varit föremål för viss behandling.²⁶ Ett antal uppsatser har analyserat förslagets materiella utformning, dess konsekvenser för riskkapitalaktörer samt dess förhållande till rättspraxis och grundläggande skatterättsliga principer.²⁷ Den hittillsvarande

²³ Lehrberg, B., *Praktisk juridisk metod*, upplaga 14, Iustus förlag, 2022, s. 29 ff.

²⁴ Jfr. Tikka, K., *Om principer vid tolkningen av skattelag*, SN 2004 s. 656.

²⁵ Peczenik, s. 252.

²⁶ Se bl.a. Berlin, J., *Carried interest införlivas i 3:12-reglerna: En analys av det nya lagförslaget*, SvSkT 2025:2 s. 103; Holstad, P. & Pettersson, C., *HFD:s dom i Carried Interest-processerna*, EY; Thörn, L. & Jagunic, A., Deloitte, *Ett snedsteg i rättssäkerheten*.

²⁷ Se bl.a. Björkquist Saldert, J., *En analys av regeringens utredning om carried interest*, Lunds universitet, 2025; Löfstedt, H., *Jakten på carried interest - en analys av rättssäkerhet i skattelagstiftningen*, Uppsala universitet, 2025; Hultman, L. & Lycke, M., *Har en förutsebar lagstiftning för beskattning av särskild vinstandel föreslagits?*, Linköpings universitet, 2025.

forskningen har emellertid i huvudsak fokuserat på förslaget interna systematik och dess omedelbara effekter inom ramen för det föreslagna särregelverket.

Vad som däremot inte påträffats är en närmare analys av hur de särskilda reglerna förhåller sig till 3:12-regelverkets bakomliggande syfte, särskilt mot bakgrund av att de allmänna fåmansföretagsreglerna reformerades på nytt med ikraftträdande 1 januari 2026. I samband med reformen betonades återigen ambitionen om att förenkla och systematisera regelverket, samtidigt som lagstiftaren för första gången uttryckligen uppmärksammat riskkapitalbranschens särdrag inom 3:12-systemet. Avsikten med uppsatsen är att bidra till att fylla den kunskapslucka genom en analys av hur införandet av ett parallellt särregelverk för carried interest förhåller sig till det reformerade 3:12-systemets övergripande ambition om förenkling och förbättring

1.6 Disposition

Uppsatsen är indelad i sex kapitel. Kapitel två har ett deskriptivt syfte där en genomgång görs av en typisk svensk riskkapitalstruktur och de faktorer som kännetecknar utdelning i form av carried interest. Kapitlet syftar till att förklara branschens struktur, vilket utgör den sakliga kontext som krävs för att förstå den rättsliga problematiken.

I kapitel tre redogörs för gällande rätt inom vilken beskattningen av carried interest historiskt har aktualiserats och bedömts. Kapitlet innehåller en genomgång av Skatteverkets bedömningar såväl som domstolsavgöranden och belyser därmed de tolkningsmoment som varit avgörande i praxis. Kapitlet avslutas med en problematisering av rättsläget, där rättsutvecklingens mönster och logik analyseras för att skapa en förståelse för hur dagens osäkerhet vuxit fram.

I kapitel fyra behandlas förslaget om särskilda fåmansföretagsregler för carried interest. Inledningsvis presenteras förslaget materiella rekvisit i syfte att redogöra för hur utredaren avser att bemöta den rådande osäkerheten kring området. Därefter analyseras rekvisiten utifrån dess potentiella innebörd.

I kapitel fem redogörs för 3:12-regelverkets övergripande syfte samt de skatterättsliga principer som är av relevans för en god skattelagstiftning. Därtill redogörs för remissinstansernas yttranden avseende införandet av ett parallellt 3:12-regelverk. Kapitlet

avslutas med att behandla den tredje och övergripande frågeställningen om hållbarheten i att införa två parallella 3:12-regelverk i förhållande till vad som tidigare presenterats.

I kapitel sex förs en avslutande diskussion som knyter an till uppsatsens frågeställningar.

2 Bakgrund om riskkapitalbranschen och carried interest

2.1 Bakgrund om riskkapitalbranschen

Riskkapital är ett samlingsnamn för alternativa sätt att investera i onoterade bolag (portföljbolag) i olika mognadsfaser.²⁸ I regel finns det två finansieringsformer när det kommer till bolag; lånat kapital och eget kapital. Med riskkapital avses alla typer av investeringar i ett företags egna kapital, det vill säga kapitaltillskott till företag som inte utgör lån,²⁹ med möjlighet för investeraren att bli aktieägare.³⁰

Investeringsmodellen sker typiskt genom riskkapitalfonder och innebär att kapital tillförs portföljbolag tillsammans med strategisk och operativ kompetens, vilket syftar till att öka portföljbolagens tillväxt, effektivitet och långsiktiga värdeutveckling.³¹ Nya och växande företag som annars saknar tillgång till finansiering får alltså en möjlighet att tillvarata outnyttjade potentialer och kompetent investeringskapital.³² Investeringarna sker vanligen inom en bestämd tidshorisont där portföljbolagen avyttras efter att de utvecklats och expanderat.³³

2.2 Riskkapitalstrukturen

Riskkapitalfonder kan vara organiserade på en mängd olika sätt.³⁴ Svenska riskkapitalstrukturer är ofta upprättade som ett utländskt *Limited Partnerships*, en associationsform som i all väsentlighet påminner om det svenska kommanditbolaget.³⁵ Inom strukturen agerar de externa investerarna som *Limited Partners* (LP) med ett begränsat ansvar till insatt kapital och tar som regel inte del i fondens förvaltning, likt en kommanditdelägare.³⁶ De externa investerarna tillskjuter fonden majoriteten av det kapital som sedan förvaltas inom

²⁸ Fi2025/00173, s. 11.

²⁹ Bergström & Englén, s. 7.

³⁰ Nyman, M., Lundgren, J., & Rösiö, C. C., *Riskkapital : private equity- och venture capital-investeringar*, upplaga 2, Norstedts Juridik, Stockholm 2012, s. 16.

³¹ Bergström & Englén, s. 7.

³² *Ibid.*, s. 4.

³³ *Ibid.*, s. 7.

³⁴ Se exempel på en enkel riskkapitalstruktur i figur 1 i slutet av detta avsnitt.

³⁵ Fi2025/00173, s. 12.

³⁶ Nyman, m.fl., s. 36 ff.

fonden.³⁷ Det förvaltande bolaget kallas *General Partner* (GP),³⁸ och är, likt en komplementär, ansvarig för bolagets verksamhet och förpliktelser.³⁹ GP ägs i sin tur av fondens nyckelpersoner, det vill säga de personer som startar fonden med visionen om att förverkliga en viss investeringsstrategi, ofta via ett eget holdingbolag.⁴⁰ Förvaltningsbolaget arbetar löpande med att företräda och förvalta fonden och erhåller med anledning härav ett löpande förvaltningsarvode motsvarande en till två procent av fondens totala investeringsbelopp.⁴¹

De externa investerarna träffar ett avtal med GP, vari det fastställs att GP ska ansvara för fondens löpande förvaltning.⁴² Avtalet reglerar bland annat omfattningen av förvaltningen, ersättningsmodellen, inklusive nivåer för förvaltningsavgifter och resultatbaserad ersättning, samt tidpunkter för när ersättningarna ska utbetalas. I avtalet föreskrivs det att fondens nyckelpersoner även ska investera eget kapital i fonden, vanligtvis motsvarande en till tre procent av det totala investerade kapitalet, samt att de ska upprätthålla ett aktivt engagemang i fondens verksamhet. Nyckelpersonerna arbetar emellertid inte aktivt i fondstrukturen, utan istället är de anställda i, och / eller ägare till, externa rådgivningsbolag som bistår fonden med investeringsrådgivning. Trots att rådgivningsbolaget inte är en del av riskkapitalets koncernstruktur så är det inom det bolaget man genom sin kompetens om portföljbolagen och den lokala marknaden aktivt arbetar med förvärv, förvaltning och avyttring av portföljbolagen.⁴³ Rådgivningsbolaget erhåller emellertid en marknadsmässig ersättning för de tjänster som bolaget utför på uppdrag av GP.⁴⁴ De formella beslut som fattas är emellertid delegerade till GP, vilket oftast inte har någon egen personal.⁴⁵

³⁷ Finansdepartementet, promemoria, Fi2012/1465, *Beskattning av vissa delägare i riskkapitalfonder*, 2012, s. 37.

³⁸ I uppsatsen används benämningarna ”GP”, ”GP-bolag” och ”förvaltningsbolag” synonymt.

³⁹ Nyman, m.fl., s. 36 ff.

⁴⁰ Vilket ofta är ett fåmansföretag, men kan även vara ett aktiebolag.

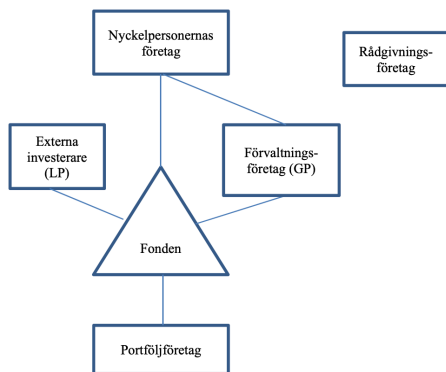
⁴¹ Nyman, m.fl., s. 36.

⁴² Fi2012/1465, s. 38.

⁴³ Ibid., s. 38 f.

⁴⁴ Bergkvist, S-Å., Nilsson, M., Hagbard, N. & Beyer, C., *Skatteverkets offensiv mot riskkapitalbranschen*, SvSkT 2011:4 s. 332 (särskilt s. 334).

⁴⁵ Fi2012/1465, s. 39.

Figur 1.⁴⁶

2.3 Uppkomsten av carried interest

Carried interest är en särskild form av resultatbaserad ersättning som förekommer inom riskkapitalbranschen. Ersättningen tillkommer vanligen riskkapitalfondens förvaltare eller nyckelpersoner kopplade till förvaltningen och utgör en andel av fondens vinst, vilken utgår först efter att de externa investerarna erhållit en viss minimiavkastning.⁴⁷

Avkastning i en riskkapitalfond uppkommer genom investeringar i portföljbolag, vilka är onoterade företag som förvärvas, utvecklas och sedermera säljs.⁴⁸ När en försäljning sker tillfaller vinsten fonden, som i sin tur fördelas mellan LP och GP enligt en förutbestämd avtalad fördelningsnyckel. För det fall avkastningen understiger, eller annars precis motsvarar den förväntade avkastningen, sker utdelningen symmetriskt i förhållande till investerat kapital mellan investerarna. När fondens avkastning istället överstiger den tröskelnivå för förväntad avkastning fördelas den överskjutande vinsten på ett asymmetriskt sätt, i form av carried interest. Det innebär att fondens förvaltare, vilka utgörs av nyckelpersoner, genom strukturen erhåller en oproportionerligt större del av övertinsten än vad deras kapitalinsats motsvarar. En vanligt förekommande modell är att GP tilldelas 20 procent av den överskjutande avkastningen, i relation till satsat kapital på en till två procent, medan LP mottar de återstående 80 procenten. En sådan vinstfördelningsmodell innebär att carried interest enbart utgår i de fall fonden utvecklats mycket väl och redan genererat en så pass hög avkastning så att de externa investerarnas avkastningskrav är tillfredsställt.⁴⁹

⁴⁶ Fi2012/1465, s. 39.

⁴⁷ Ibid., s. 40 f.

⁴⁸ Sveriges Riksbank. *Finansiell stabilitet* 2024:1, Finansiell stabilitetsrapport, 2024, s. 59.

⁴⁹ Fi2025/00173, s. 13 f.

Carried interest karaktäriseras alltså av dess asymmetriska karaktär. Vinstfördelningsformen har blivit allmänt vedertagen inom riskkapitalbranschen och avser i första hand till att skapa prestationsbaserade incitament för såväl förvaltningsbolaget och dess ägare (nyckelpersoner) som rådgivningsbolagets anställda till att optimera fondens värdeutveckling.⁵⁰ Carried interest likväl som det uppställda kravet på medinvestering, säkerställer att förvaltarna delar de passiva investerarnas intresse på en så god avkastning som möjligt. Mot bakgrund av att riskkapitalfonder ofta är konstruerade på ett sådant sätt att nyckelpersoner äger andelar i GP genom privata bolag, tillfaller ersättningen inte dessa personer direkt, utan via mer eller mindre komplexa ägarstrukturer.⁵¹

Carried interest ger upphov till betydande klassificeringsproblem eftersom ersättningen uppvisar kännetecken som är typiska för såväl kapitalinkomst som tjänsteinkomst. Å ena sidan är rätten till carried interest regelmässigt villkorad av fondens ekonomiska utfall och aktualiseras först efter att LP har återfått både sitt investerade kapital och en i förväg avtalad minimiavkastning. Ersättningen är därmed direkt beroende av kapitalets värdeutveckling och förenad med risk, vilket utgör centrala kännetecken för kapitalinkomst. Å andra sidan är rätten till carried interest nära kopplad till fondförvaltarens arbetsinsats och funktion i fondstrukturen, vilket talar för att ersättningen i stället har karaktär av tjänsteinkomst.⁵²

⁵⁰ Fi2012/1465, s. 40.

⁵¹ Fi2025/00173, s. 18.

⁵² Bergkvist m.fl., s. 333 ff.

3 Carried interest i rättsutvecklingen

3.1 Allmänt om beskattning av carried interest

Inom svensk rätt saknas det för närvarande uttryckliga skatteregler som särskilt reglerar beskattningen av carried interest.⁵³ Således är de generella skattereglerna i IL tillämpliga. Utgångspunkten i svensk skattelagstiftning är att inkomster fördelas i något av de tre inkomstslagen näringsverksamhet, kapital eller tjänst, varvid en stegvis prövning görs där inkomstslaget näringsverksamhet är överordnat kapital, och inkomstslaget kapital är överordnat tjänst.⁵⁴ Vilket inkomstslag en inkomst anses höra till har i sig stor betydelse eftersom skattesatserna skiljer sig åt markant. Inkomstslaget tjänst kännetecknas av en progressiv beskattning, vilket följer av 65 kap. 3–5 §§ IL, medan inkomstslaget kapital har en linjär beskattning, 65 kap. 7 § IL.

En central fråga i många skatteprocesser som rör carried interest är hur ersättningsformen egentligen ska förstås. Beskattningsutfallet synes i stor utsträckning bero på omständigheterna i det enskilda fallet, såsom fondstruktur, ägarförhållanden och betalningsflöden, varmed den befintliga rättspraxis endast ger en begränsad vägledning och konsekvenserna blir därmed ofta svåra att förutse.⁵⁵ Historiskt sett har riskkapitalaktörer ansett att de inkomster som innehavet genererar utgör inkomst av kapital, medans Skatteverket i ett antal uppmärksammade ärenden har betraktat inkomsten som en ersättning för utfört arbete som därför ska beskattas som inkomst av tjänst.⁵⁶ Senare domstolsavgöranden har dock medfört att många delägare börjat deklarerat sina innehav i fondstrukturen som kvalificerade andelar enligt fåmansföretagsreglerna i 57 kap. IL, vilket i stor utsträckning även har accepterats av Skatteverket.⁵⁷

Fortsatta omprövningar indikerar dock på en alltför betydande osäkerhet beträffande beskattningens karaktär. Nedan presenteras relevanta inkomstslag samt ett urval av avgöranden där befintliga rättsregler har tillämpats på beskattningen av carried interest.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Se 10 kap. 1§ & 41 kap. 1§ IL.

⁵⁵ Fi2025/00173, s. 72.

⁵⁶ Ibid., s. 43.

⁵⁷ Ibid., s. 31.

3.2 Carried interest som inkomst av tjänst

3.2.1 Allmänt om inkomst av tjänst

Till inkomstslaget tjänst omfattas enligt 10 kap. 1 § IL alla inkomster och utgifter som på grund av tjänst uppstår, till den del inkomsten inte först kan hänföras till inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital.⁵⁸ Med tjänst menas anställning, uppdrag och annan inkomstgivande verksamhet av varaktig eller tillfällig natur.⁵⁹ Någon närmare precision om vad som anses utgöra ”annan inkomstgivande verksamhet av varaktig eller tillfällig natur” framgår inte av IL. I 1989 års skattereform framhölls emellertid att inkomstslaget tjänst naturligt bör omfatta ”alla ersättningar som erhålls på grund av egen prestation eller verksamhet och som inte hör till kapital eller näringsverksamhet”.⁶⁰ Skatteverket har genom rättslig vägledning från 2026 konstaterat att en vinst i en pristävling är ett exempel på en skattepliktig inkomst av tjänst, oavsett om prestationen i fråga varit obetydlig.⁶¹ Även HFD har i ett avgörande ansett att det varit en tillräcklig prestation att sätta reklamstickers på bilar i kombination med ett anställningsförhållande.⁶² Således får tröskeln för utfört arbete anses låg för att tjänstebeskattning ska aktualiseras.

3.2.2 Carried interest i inkomstslaget tjänst genom praxis

I början av 2000-talet inledde Skatteverket en granskning av fysiska personer verksamma inom riskkapitalbranschen. Myndigheten hävdade att carried interest i praktiken ofta hade en nära koppling till anställda personers aktiva arbetsinsatser inom riskkapitalstrukturen.⁶³ Myndighetens initiala ståndpunkt var således att ersättningarna i många fall utgör prestationsersättning och bör beskattas som inkomst av tjänst och därmed utlösas direkt hos de individer som bidragit till värdeskapande i fonden. Skatteverkets ståndpunkt har fått stöd i flera domstolsavgöranden.

Genom prejudikatet RÅ 2000 ref. 56,⁶⁴ tog HFD ställning till hur en planerad differentierad utdelning skulle beskattas. Bolaget i fråga avsåg att genom ett aktieägaravtal möjliggöra att

⁵⁸ Se avsnitt 3.2 avseende hierarkisk ordning i IL.

⁵⁹ 10 kap. 1 § andra stycket IL.

⁶⁰ SOU 1989:33 del III, *Reformerad inkomstbeskattning*, s. 15; prop. 1989/90:110, *om reformerad inkomst- och företagsbeskattning*, s. 305 ff.

⁶¹ Skatteverket, *Spelvinster och tävlingsvinster*; Rättslig vägledning, 2026.

⁶² RÅ 1986 ref. 44.

⁶³ Tjernberg, M., *Beskattning av carried interest – genvägar och omvägar till tjänst*, SN 2024 s. 439.

⁶⁴ RÅ 2000 ref. 56.

samma aktieslag kunde ge olika utdelning beroende på interna resultatnivåer, i syfte att individualisera ersättningen mellan delägarna. Utdelningens storlek skulle alltså variera beroende på vilken verksamhetsgren delägaren ansvarade för och vilket resultat just den grenen genererade. HFD konstaterade att utdelningar i normalfallet ska beskattas som kapital, men att ett undantag måste göras när det föreligger en tydlig koppling mellan utdelningen och delägarens prestation i bolaget. Eftersom den del av utdelningen som översteg den lägsta resultatnivån, och därmed utgjorde carried interest, i praktiken fungerade som prestationsbaserad ersättning för arbete, omklassificerade HFD inkomsten till inkomst av tjänst. Personen ifråga påfördes en omedelbar tjänstebeskattning för utdelningen.

I det så kallade Bridgepoint-målet,⁶⁵ hävdade den skattskyldige att dennes andelar var kvalificerade och således skulle beskattas enligt fåmansföretagsreglerna i 57 kap. IL. Kammarrätten ansåg däremot att en inkomst i form av carried interest skulle beskattas som tjänsteinkomst. Omständigheterna i målet var sådana att den skattskyldige var heltidsanställd i rådgivningsbolaget Bridgepoint AB, som tillhandahöll rådgivning till fonder inom Bridgepoint-gruppen. Genom sitt eget bolag hade den skattskyldige indirekt investerat i Bridgepoint-fonderna och det var avkastningen från fondinvesteringarna som genererat carried interest-utbetalningarna. Kammarrätten fann att den skattskyldiges anställning i rådgivningsbolaget varit en nödvändig förutsättning för att denne över huvud taget kunnat genomföra investeringarna. Domstolen betonade att personen, genom sin roll i investeringsteamet, bidragit med expertis och arbetsinsatser som haft direkt betydelse för fondernas värdeutveckling. Därtill ansågs den utbetalda carried interest stå i ett sådant samband med en aktiv arbetsinsats att inkomsten rätteligen skulle betraktas som en prestationsbaserad ersättning och därmed tjänstebeskattas.⁶⁶

I en rad senare avgöranden gällande aktiebolaget Aros Bostad,⁶⁷ förde kammarrätten ett liknande resonemang. I målen ägde de skattskyldiga, genom egna bolag, samtliga B-aktier i Aros Bostad och hade därmed rätt till carried interest, medan A-aktierna innehades av en extern utländsk investerare. Verksamheten bedrevs genom ett serviceavtal med ett rådgivningsbolag där B-aktieägarna både var delägare och verksamma som centrala rådgivare. Kammarrätten i Stockholm konstaterade att B-aktieägarnas yrkeserfarenhet,

⁶⁵ Kammarrätten i Stockholm, mål nr 3165-22, dom 19 juni 2023.

⁶⁶ Tjernberg, 2024, s. 451 f.

⁶⁷ Kammarrätten i Stockholm i mål nr 7055–7058-22, dom 20 februari 2025; mål nr 7038–7042-22, dom 20 februari 2025; mål nr 7051–7054-22, dom 20 februari 2025; mål nr 7043–7046-22, dom 20 februari 2025; mål nr 7047–7050-22, dom 20 februari 2025.

branschkompetens och aktiva roll inom utvecklingsprojekten utgjorde en förutsättning för att de över huvud taget kunnat förvärva B-aktierna och därmed få del av carried interest. Omständigheterna skapade enligt domstolen ett tydligt samband mellan arbetsinsatserna och den utbetalda carried interest. Vidare fann kammarrätten att den avkastning som tillföll B-aktieägarna inte stod i rimlig proportion till deras ekonomiska riske exponering. Mot den bakgrunden ansåg domstolen att carried interest i realiteten utgjorde en arbetsrelaterad ersättning och därför skulle beskattas som tjänsteinkomst hos de skattskyldiga.⁶⁸

3.3 Carried interest som inkomst av kapital

3.3.1 Allmänt om inkomst av kapital

Till inkomstslaget kapital räknas inkomster och utgifter som uppstår på grund av innehav av tillgångar och skulder, samt kapitalvinster och kapitalförluster, 41 kap. 1 § IL. Vidare definieras kapitalvinster och kapitalförluster i 41 kap. 2 § IL vilket bland annat avser vinster och förluster vid avyttring av tillgångar. Kärnan i inkomstslaget är således att inkomsten ska härröra från en tillgång, vilket även framgår av förarbetena.⁶⁹ Som utgångspunkt innebär kapitalinkomstbeskattningen att vinsten beskattas till 30 procent, 65 kap. 5 § IL, men vid utdelning från onoterade bolag, så kallade okvalificerade andelar, utgår skatt med 25 procent, 42 kap. 15 a § IL. Föreligger det en rättslig grund för att hänföra carried interest till inkomstslaget kapital, kan beskattningen sedermera ske enligt beskattningsreglerna för fåmansföretag.⁷⁰

3.3.2 Carried interest i inkomstslaget kapital genom praxis

Mot Skatteverkets inledande förhållningssätt argumenteras det för att det positiva resultat som uppstår i de flesta företag är en kombination av avkastning på investerat kapital, aktiva arbetsinsatser samt slumpmässiga och oförutsebara omvärldshändelser.⁷¹ En positiv värdeutveckling inom en riskkapitalfond kan därmed inte enbart hänföras till rådgivarens arbetsinsatser, utan kan även vara en följd av faktorer såsom marknadsutveckling, valutakursvinster och andra externa omständigheter.⁷²

⁶⁸ Se Löfstedt som sammanfattar målen.

⁶⁹ Se prop. 1999/00:2, *Inkomstskattelagen del 2*.

⁷⁰ Tjernberg, 2024, s. 439.

⁷¹ Bergkvist, m.fl., s. 332 ff.

⁷² Tivéus, U., Verksam i betydande omfattning i ett fåmansföretag i ljuset av HFD 2018 ref. 31. I: *Vänbok till Bertil Wiman, Bjuvberg, J & Monsenego, J*, (red.), Norstedts Juridik, Stockholm 2019, s. 322.

I Nordic Capital-målet,⁷³ erkänt som pilotmålet i carried interest-processerna,⁷⁴ omprövade Skatteverket beskattningen av carried interest som utbetalats från Nordic Capitals fondstruktur och ansåg att inkomsten i realiteten utgjorde lön från rådgivningsbolaget NC Advisory AB. De aktuella fonderna var organiserade som ett *Limited Partnership*, vari förvaltningsbolagen ägdes av två bolag bildade av fondens grundare (nyckelpersoner). Personerna var samtidigt anställda i det externa rådgivningsbolaget vilket tillhandahöll investeringsrådgivning till förvaltningsbolaget enligt avtal, medan nyckelpersonernas investeringar i fonderna gjordes via moderbolaget *Initial Limited Partner* (ILP). ILP hade enligt fondavtalet rätt till carried interest förutsatt att fondernas avkastning översteg en viss avtalad nivå.⁷⁵

Skatteverket menade att den civilrättsliga fondstrukturen inte motsvarade de faktiska förhållandena och att principen om rättshandlingars verkliga innebörd därför motiverade en omklassificering av inkomsten från kapital till tjänst.⁷⁶ Därtill hävdade Skatteverket att det var rådgivningsbolaget som i realiteten utfört det värdeskapande arbete som genererat carried interest och att inkomsten till nyckelpersonerna därför rätteligen utgjorde lön utbetald av rådgivningsbolaget. Att inkomsten redovisades av investeringsbolaget ansågs enbart vara möjligt till följd av ingångna avtal och nyckelpersonernas kontroll.⁷⁷

Rådgivningsbolaget motsatte sig omklassificeringen och framhöll att carried interest uteslutande grundades på nyckelpersonernas kapitalrisktagande vid fondens etablering samt på externa faktorer utanför deras kontroll. Bolaget betonade även att den civilrättsliga strukturen hade reell innebörd och efterlevdes i praktiken, samt att rätten till carried interest inte var beroende av anställning i rådgivningsbolaget.⁷⁸

Förvaltningsrätten gav Skatteverket rätt och fann att carried interest skulle beskattas som lön men kammarrätten gjorde en annan bedömning. Domstolen ansåg att Skatteverket inte visat att fondstrukturen saknat reell innebörd eller att rådgivningsbolaget haft den bestämmande rollen i fondverksamheten. Det var klarlagt att värdetillväxten i fonderna berodde på en rad yttre och affärsmässiga faktorer såsom marknadsutveckling, konjunkturläge och externa investeringsteam. Därtill bedömdes den asymmetriska vinstfördelningen vara affärsmässigt

⁷³ Kammarrätten i Stockholm, mål nr 8755–8764-12, dom 19 december 2013.

⁷⁴ Tjernberg, 2024, s. 440.

⁷⁵ Kammarrätten, mål nr 8755–8764-12.

⁷⁶ Principen innebär att en rättshandling ska beskattas utifrån dess verkliga innebörd, oavsett beteckning.

⁷⁷ Kammarrätten, mål nr 8755–8764-12.

⁷⁸ Ibid.

grundad, beaktat risktagandet. Vidare talade det för carried interest som kapitalavkastning att även externa investerare som bidragit till den initiala finansieringen hade rätt till del av vinstandelen, samt att rätten till carried interest inte påverkades av ett eventuellt byte av rådgivningsbolag. Därav fann kammarrätten att den särskilda vinstandelen som tillfallit ILP inte utgjorde ersättning för arbete i rådgivningsbolaget och därför inte kunde beskattas som tjänsteinkomst eller ligga till grund för arbetsgivaravgifter.⁷⁹ Härigenom erkändes carried interest, åtminstone i förevarande fall, som en kapitalinkomst. HFD meddelade inte prövningstillstånd i målet.⁸⁰

HFD meddelade den 19 juni 2025 en dom rörande frågan om hur resultatfördelningen i en riskkapitalfond skulle behandlas vid beskattningen när carried interest tillföll ett bolag inom fondens struktur snarare än de fysiska personer som var ägare i bolaget och även verksamma inom rådgivningsbolaget. Genom domen tydliggjorde HFD att det är fel att beskriva carried interest principiellt som en ersättning för arbete. Utgångspunkten är att carried interest utgör just en vinstandel som avtalats mellan oberoende parter och ska därför behandlas som kapitalinkomst.⁸¹

3.4 Carried interest enligt fåmansföretagsreglerna

3.4.1 Allmänt om fåmansföretagsreglerna

I 56–57 kap. IL finns det särskilda regler som styr hur utdelning och kapitalvinster ska beskattas hos fysiska personer som innehar andelar i fåmansföretag. Bakgrunden är Sveriges dualistiska skattesystem, där tjänsteinkomster beskattas progressivt medans kapitalinkomster beskattas proportionellt. Skillnaden i beskattningen kan skapa ett incitament för delägare i fåmansföretag, som associationsrättsligt kan påverka hur företagets resultat disponeras, att omvandla vad som i realiteten utgör arbetsinkomst till lägre beskattad kapitalinkomst. Genom sin kontroll över resultatfördelningen kan delägare i praktiken styra ersättnings skattemässiga karaktär. För att motverka sådan inkomstomvandling infördes särskilda bestämmelser för ägare i fåmansföretag.⁸²

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ Holstad & Pettersson.

⁸¹ HFD 2025 ref. 40.

⁸² SOU 2024:36, s. 95 f; Meltz, P., Silfverberg, C., Persson Österman, R. & Simon-Almendal, T., *Inkomstskatt del 2- En läro- och handbok i skatterätt*, upplaga 19, Studentlitteratur, 2023, s. 408 f.

I 56 kap. 2 § IL definieras ett fåmansföretag som ett aktiebolag eller en ekonomisk förening där fyra eller färre fysiska personer äger andelar motsvarande mer än 50 procent av rösterna (p. 1), eller där verksamheten är organiserad på ett sådant sätt att en fysisk person har bestämmanderätt över resultatet (p. 2). Denna bestämmanderätt är central i systemets funktion, eftersom den möjliggör just den typ av inkomstomvandling som reglerna syftar till att motverka.

Beskattningen av utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag regleras i 57 kap. IL. I bestämmelserna görs en åtskillnad mellan okvalificerade och kvalificerade andelar. De situationer där andelarna är kvalificerade anges i 57 kap. 4§ IL och är följande:

1. andelsägaren eller någon närstående under beskattningsåret eller någon gång under de fyra föregående beskattningsåren varit verksam i betydande omfattning i företaget,
2. företaget, direkt eller indirekt, under beskattningsåret eller något av de fyra föregående beskattningsåren har ägt andelar i ett annat fåmansföretag eller i ett fåmanshandelsbolag och andelsägaren eller någon närstående under beskattningsåret eller något av de fem föregående beskattningsåren varit verksam i betydande omfattning i detta fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag, eller
3. andelsägaren eller någon närstående under beskattningsåret eller de fyra föregående beskattningsåren varit verksam i betydande omfattning i ett fåmansföretag som bedriver samma eller likartad verksamhet som ett fåmansföretag i vilket andelsägaren är delägare i.

Gemensamt för reglerna är att det krävs en kvalitativ arbetsinsats, vilket i förarbetena uttrycks som att delägaren ska ha utfört arbetsuppgifter som ”haft påtaglig betydelse för vinstgenereringen i företaget”.⁸³

Två undantagsregler är emellertid relevanta vars syfte är att fånga upp situationer där risken för inkomstomvandling anses låg eller helt saknas. Undantagen utgörs av utomstående regeln i 57 kap. 5 § IL och karenregeln i 57 kap. 6 § IL. Utomstående regeln innebär att en aktiv delägars andelar inte ska anses kvalificerade om ett utomstående ägande, direkt eller indirekt, föreligger och den utomstående har rätt till utdelning i förhållande till ägandet. Regeln fungerar därmed som ett korrigerande instrument inom 3:12-systemet, innebärande att det vid ett betydande utomstående ägande anses sakna incitament för en aktiv delägare att

⁸³ Prop. 1989/90:110, om reformerad inkomst- och företagsbeskattning, s. 468.

styra utdelningsnivåerna utifrån privata skatteintressen.⁸⁴ Utomståenderegeln är dock inte absolut. Andelarna kan ändå vara kvalificerade om det föreligger särskilda skäl,⁸⁵ vilket enligt rättspraxis avser situationer där de externa ägarandelarna inte motsvarar det riktiga inflytandet, eller när de faktiska förhållandena tyder på att den aktive delägaren ändå kan påverka resultatdispositionen i eget intresse.⁸⁶

Karensregeln i 57 kap. 6 § IL innebär att en andel som varit kvalificerad fortsätter att vara det under de fyra följande beskattningsåren, även om företaget upphör att vara ett fåmansföretag eller delägaren upphör att vara verksam i betydande omfattning. Syftet är att förhindra att delägare genom kortsiktiga förändringar i ägarstruktur eller arbetsinsats undgår tjänstebeskattning av vad som i realiteten utgör ersättning för tidigare arbetsinsatser.⁸⁷

3.4.2 Carried interest inom fåmansföretagsreglerna genom praxis

Efter att Skatteverket utan framgång gjort gällande att nyckelpersoner inom riskkapitalbranschen skulle beskattas för carried interest som inkomst av tjänst, ändrade myndigheten sin processuella strategi och började istället argumentera för att beskattning skulle ske enligt fåmansföretagsreglerna.⁸⁸

I målet HFD 2018 ref. 31 bekräftades Skatteverkets nya uppfattning om att fåmansföretagsreglerna var tillämpliga på carried interest. I målet var S.H. anställd i det rådgivningsbolag som tillhandahöll rådgivningstjänster till de förvaltningsbolag som förvaltade riskkapitalfonderna. S.H. ägde bolag som indirekt ägde andelar i förvaltningsbolagen och erhöll därmed utdelning som härrörde från carried interest. HFD prövade frågan om en person kan anses vara verksam i betydande omfattning i ett fåmansföretag genom att, inom ramen för en anställning i ett annat företag, utföra arbete åt detta. Domstolen besvarade frågan jakande,⁸⁹ men lämnade ändå vissa frågor obesvarade. I avgörandet slog HFD förvisso fast att arbete som utförs inom ett externt bolag kan uppfylla rekvisitetet verksam i betydande omfattning, men domstolen har inte vidare motiverat vad som faktiskt anses med ”verksam i betydande omfattning” eller vilka faktorer som avgör om

⁸⁴ Se Ibid; Fi2025/00173, s. 45.

⁸⁵ 57 kap. 5 § första stycket IL.

⁸⁶ Melz, m.fl., s. 411.

⁸⁷ Se prop. 1989/90:110, s. 467 f.

⁸⁸ Tjernberg, 2024, s. 447.

⁸⁹ Se HFD 2018 ref. 31.

arbetsinsatser kan anses ha haft påtaglig betydelse för vinstgenereringen i företaget, något som domen mött kritik för.⁹⁰

Inför HFD:s prejudikatavgörande 2018 hade kammarrätterna prövat ett flertal mål där rådgivare inom riskkapitalbranschen beskattades enligt 3:12-reglerna. I målen ägde de skattskyldiga indirekt andelar i förvaltningsbolag som i sin tur var aktiva i riskkapitalfonder och därigenom uppbar utdelning i form av carried interest. Genom upplägget fick nyckelpersoner anställda i rådgivningsbolagen del av carried interest via sitt indirekta ägande. Domstolarna ansåg att förvaltningsbolagets resultat i hög grad genererats genom rådgivarnas samlade arbetsinsatser och att arbetet utförts inom ramen för en gemensam verksamhet som haft påtaglig betydelse för vinstgenereringen.⁹¹

I ett kammarrättsavgörande från år 2021 (AAC-målet),⁹² hade den skattskyldige erhållit carried interest via sitt holdingbolag, vilket utgjorde ett fåmansföretag. Personen var emellertid inte verksam i holdingbolaget utan i AAC, även det ett fåmansföretag. Skatteverket yrkade att 3:12-reglerna skulle tillämpas och gjorde gällande att AAC ursprungligen haft rätten till carried interest och att andelarna i personens fåmansföretag bedömdes kvalificerade eftersom det förelåg samma eller likartad verksamhet. Kammarrätten fann dock att det inte var styrkt att AAC haft den ursprungliga rätten till carried interest enbart på grund av att bolaget mottagit förvaltningsavgifter. Domstolen konstaterade att några tillgångar (carried interest) inte hade överförts mellan AAC och personens fåmansföretag. Rekvisitetet om samma eller likartad verksamhet i 57 kap. 4 § IL ansågs därmed inte vara uppfyllt varför domstolen bedömde andelarna som okvalificerade.⁹³ Varken Skatteverket eller domstolen hänvisade emellertid till HFD 2018 ref. 31, där HFD uttryckligen fastslagit att rekvisitetet verksam i betydande omfattning kan vara uppfyllt även när arbetsinsatserna utförts i ett annat företag.⁹⁴ Mot bakgrund av 2018 års rättsfall framstår det inte som självklart varför den skattskyldiges arbete i AAC inte kunde anses ha haft betydelse för vinstgenereringen i fåmansföretaget som mottog carried interest.⁹⁵

⁹⁰ Se t.ex. Gunne, C., som hänvisar vidare till Von Bahr, S., SN 2018 s. 630.

⁹¹ Tjernberg, 2024, s. 448.

⁹² Kammarrätten i Stockholm i mål nr 1125-20, dom 15 juli 2021.

⁹³ Se Tjernberg, 2024, s. 448 ff.

⁹⁴ Ibid., s. 449.

⁹⁵ Ibid.

I HFD 2021 ref. 40 (Valedo-målet),⁹⁶ prövade domstolen beskattningen hos de verksamma delägarna. Målet rörde en alternativ investeringsfond strukturerad som ett svenskt aktiebolag Valedo Partners Fund I AB, med två aktieslag: A-aktier som främst ägdes av grundare och anställda, samt B-aktier som till cirka 90 procent ägdes av externa investerare. Genom ett investeringsavtal hade B-aktieägarna förbundit sig att tillskjuta kapital mot förtur till avkastning i form av investerat belopp jämte tio procents årlig ränta. Först när den avtalade avkastningsnivån uppnåtts fördelades överskjutande vinst mellan A- och B-ägarna enligt en 20/80-fördelning, vilket gav A-ägarna rätt till carried interest.⁹⁷

I målet var det ostridigt att bolaget var ett fåmansföretag, att den berörda delägaren varit verksam i betydande omfattning och att ett betydande utomstående ägande var för handen. Frågan gällde därför om det förelåg särskilda skäl för att ändå anse att andelarna varit kvalificerade enligt 57 kap. IL, vilket HFD besvarade jakande. Domstolen konstaterade att den asymmetriska vinstdelningen och avtalsstrukturen gjorde det möjligt för de arbetande delägarna att ta emot en betydande del av ersättningen i form av carried interest. Konstruktionen innebar därmed att utdelningen fungerade som en rörlig ersättning för deras arbetsinsatser. Det utomstående ägandet motverkade alltså inte inkomstomvandling, utan möjliggjorde den. HFD fann därför att det förelåg sådana särskilda skäl som innebär att utomståenderegeln inte kunde tillämpas. Andelarna ansågs därmed kvalificerade trots att externa investerare ägde en betydande del av bolaget.⁹⁸

3.5 Avslutande kommentarer

Genomgången i kapitlet illustrerar den långvariga osäkerhet som präglat beskattningen av carried interest. Historiskt har aktörer inom riskkapitalbranschen i regel betraktat inkomsten, som erhållits via ägarbolag, som kapitalavkastning på okvalificerade andelar och därmed som inkomster utanför tillämpningsområdet i 57 kap. IL.⁹⁹ Efter avgöranden från Kammarrätten i Stockholm under 2017 samt HFD 2018 ref. 31 har emellertid en tydlig förskjutning skett i deklaraionspraxis, där allt fler delägare numera behandlar sådana innehav som kvalificerade andelar i fåmansföretag.¹⁰⁰ Skatteverkets uppgifter om att omkring 80 procent av de

⁹⁶ HFD 2021 ref. 40.

⁹⁷ Ibid., s. 3.

⁹⁸ Ibid., s. 12; se även Löfstedt.

⁹⁹ Se avsnitt 3.1.

¹⁰⁰ Ibid; Fi2025/00173, s. 31.

deklarationer som granskas inom myndighetens särskilda kontroll av riskkapitalbranschen godkänns talar även för att rättsläget i viss utsträckning har klarnat.¹⁰¹

Under 2023 utfärdade dock Skatteverket ett stort antal omprövningsbeslut där carried interest beskattades som inkomst av tjänst vilket på nytt har bidragit till att skapa osäkerhet i rättsläget och gett upphov till omfattande processer.¹⁰² Motiveringen har från myndighetens håll varit att rekvisiten för kvalificerade andelar inte ansetts vara uppfyllda varmed fåmansföretagsreglerna inte kunnat tillämpas.¹⁰³ Särskilt anmärkningsvärt är den omständighet att flera av besluten avser skattskyldiga vars beskattningssituation tidigare varit föremål för domstolsprövning och som därefter anpassat sina deklarerationer i enlighet med domstolarnas bedömningar. Att sådana deklarerationer sedermera rivs upp, ofta i kombination med påförande av skattetillägg, torde vara uppenbart oacceptabelt ur ett rättssäkerhetsperspektiv.¹⁰⁴

Utvecklingen ger intrycket av att rättstillämpningen i vissa avseenden saknar ett tydligt och konsekvent stöd i etablerad praxis, vilket inte minst aktualiserar legalitetsprincipens krav på att beskattning ska ske med tydligt stöd i lag och förutsebar rättstillämpning.¹⁰⁵ I stället framträder ett mönster där den administrativa och processuella hanteringen tycks ta sin utgångspunkt i ett på förhand givet antagande om att carried interest utgör arbetsinkomst, varefter argumentation konstrueras för att motivera ett sådant utfall.¹⁰⁶ En sådan metodik riskerar att förskjuta fokus från normstyrd rättstillämpning till resultatstyrd beskattning, vilket strider mot grundläggande skatterättsliga principer.¹⁰⁷ Ett genomgående tema i domstolarnas avgöranden som är värt att belysa är det faktum att domstolarna inte tydligare redogör för vilket rättsligt stöd som finns i IL för att omklassificera en kapitalinkomst till tjänsteinkomst.¹⁰⁸ I stället synes avgörandena i hög grad ha vilat på en materiell helhetsbedömning av nyckelpersonernas centrala betydelse för värdeskapandet i fondstrukturerna. Enligt min uppfattning uppfattas den bedömningsmetod som problematisk i ljuset av den inkomsthierarki som råder i IL, där inkomstslagen är hierarkiskt ordnade och

¹⁰¹ Se avsnitt 3.1.

¹⁰² Se Bertlin, s. 105, som hänvisar till t.ex. Skatteverkets omprövningsbeslut 2023-12-27 med ärendenummer 23TD26345.

¹⁰³ Tjernberg, 2024, s. 441.

¹⁰⁴ Sveriges advokatsamfunds remissyttrande, Dnr 2025/0404, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, s. 2.

¹⁰⁵ Hultqvist, A., *Legalitetsprincipen vid inkomstbeskattningen*, Juristförlaget JF AB, Stockholm 1995, s. 74.

¹⁰⁶ Thörn & Jagunic.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Jfr Von Bahr, S., *Kammarrätten och riskkapitalisterna*, SN 2017 s. 590 (särskilt s. 600 f.).

där tjänst utgör ett residualt inkomstslag som endast ska aktualiseras när inkomsten inte kan hänföras till näringsverksamhet eller kapital.¹⁰⁹ När domstolarnas resonemang istället tar sin utgångspunkt i arbetsinsatsens betydelse för värdeskapandet, utan att explicit pröva inkomstens karaktär mot hierarkin i IL, riskeras systematiken att sättas ur spel.

Att rättsläget alltjämt är oklart förstärks av att HFD, trots att tvister om beskattningen av carried interest förekommit i närmare två decennier och trots återkommande ansökningar om prövningstillstånd, i stor utsträckning har avstått från att lämna vägledande uttalanden.¹¹⁰ Som skäl för att avslå prövningstillstånd har domstolen återkommande anfört att något prejudikatbehov inte ansetts föreligga.¹¹¹ Den praxis som i stället utvecklats på kammarrättsnivå är visserligen omfattande men samtidigt präglad av betydande variation. Det går att identifiera flera avgöranden som, trots likartade faktiska omständigheter, leder till diametralt olika beskattningsutfall vilket ytterligare bidrar till oförutsebarheten och försvårar möjligheten för skattskyldiga att på ett rättssäkert sätt anpassa sitt handlande.¹¹² Särskilt anmärkningsvärt är även att rättsutvecklingen, med anledning härav, i praktiken drivits av en instans vars avgöranden saknar prejudikatverkan, vilket ytterligare bidrar till fragmentering och oförutsebarhet i rättstillämpningen.

Framställningen visar att beskattningen av carried interest under lång tid präglats av en fragmentarisk praxisutveckling, där domstolarnas bedömningar i stor utsträckning varit beroende av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet. Trots att ett betydande antal avgöranden har meddelats saknas alltjämt ett sammanhållet och tydligt ramverk som på ett konsekvent sätt anger hur inkomster av sådant slag ska klassificeras och beskattas. Utvecklingen har medfört att gränsdragningen mellan tjänsteinkomst, kapitalinkomst och tillämpningen av fåmansföretagsreglerna i många fall framstår som oklar. I stället för att fungera som ett förutsebart tolkningsstöd har praxis i vissa avseenden bidragit till att förstärka osäkerheten vilket inte enbart orsakar tillämpningssvårigheter för de skattskyldiga, utan aktualiserar även frågan om huruvida den nuvarande ordningen är ändamålsenlig för att hantera den typ av komplexa ersättningsmodeller som förekommer inom riskkapitalbranschen. Von Bahr framhåller att den vildvuxna praxis som utvecklats på området med stor sannolikhet hade kunnat undvikas om HFD inte varit alltför restriktiv med

¹⁰⁹ Se avsnitt 3.1.

¹¹⁰ Von Bahr, S., *Publicering av rättsfall - från RÅ till HFD*, SN 2026 s. 3.

¹¹¹ Gunne, C. & Märklin, C., *Århundrades skatteskanal: carried interest*, SvSkT 2025:1 s. 20 (särskilt s. 24).

¹¹² Sveriges advokatsamfund, 2025, s. 2.

att bevilja prövningstillstånd.¹¹³ HFD besvarade visserligen i sitt avgörande från 2025 vissa centrala frågor rörande beskattningen.¹¹⁴ Johansson menar dock att avgörandet knappast kan anses slutligt klargöra rättsläget, eftersom omständigheterna i mål om carried interest varierar avsevärt.¹¹⁵ Enligt min uppfattning är dessutom risken stor att framtida prejudikat uteblir, varvid problematiken att söka svar i rättstillämpningen kvarstår.

Anmärkningsvärt är även att Finansdepartementet år 2012 remitterat en promemoria med förslag om att införa ett särskilt beskattningssystem för inkomster från carried interest.¹¹⁶ Utredningens utgångspunkt var att beskattningen skulle ske inom ramen för det svenska duala systemet och i linje med fåmansföretagsreglernas grundläggande syfte, nämligen att arbetsrelaterade inkomster i fåmansföretag till viss del ska beskattas progressivt. Samtidigt ansågs det inte lämpligt att helt utvidga de befintliga fåmansföretagsreglerna till att omfatta riskkapitaldelägare. Skälen var flera. Exempelvis framhölls det att centrala rekvisit, såsom kravet på att vara verksam i betydande omfattning, var svåra att tillämpa i komplexa och lätttrörliga fondstrukturer och riskerade att göra reglernas tillämplighet beroende av hur delägandet strukturerats. Mot bakgrund av att ambitionen var att samtliga delägare i riskkapitalfonder skulle beskattas på ett enhetligt sätt bedömdes det därför mer ändamålsenligt att skapa en särskild anpassad beskattningsordning, fristående från de befintliga fåmansföretagsreglerna, än att ytterligare komplicera ett redan tekniskt komplext regelverk.¹¹⁷ Förslaget ledde sedermera inte till någon lagstiftning, troligtvis för att det vid tidpunkten saknades stöd i riksdagen.¹¹⁸

Mot bakgrund av vad som presenterats ovan framgår att osäkerheten kring beskattningen av carried interest inte enbart är ett resultat av otydlig praxis, utan även av överväganden om hur ersättningen systematiskt bör inordnas i inkomstskattesystemet. Så länge carried interest saknar uttrycklig reglering riskerar bedömningen att präglas av efterhandskonstruktioner snarare än förutsebara kriterier. I nästa kapitel behandlas därför det lagstiftningsinitiativ som presenterades år 2025 och dess uttalade ambition att genom reglering skapa ökad klarhet och stabilitet i rättsläget.

¹¹³ Von Bahr, 2026.

¹¹⁴ Se avsnitt 3.3.2; se även HFD 2025 ref. 40.

¹¹⁵ Johansson, J., *HFD:s senaste dom om carried interest - klargörande vägledning och kvarstående spänningar*, SN 2026 s. 27.

¹¹⁶ Fi2012/1465.

¹¹⁷ *Ibid.*, s. 44 f.

¹¹⁸ Se Gunne.

4 Utredningens förslag om särskilda 3:12 regler

4.1 Allmänt om utredningen

4.1.1 Lagförslaget

Mot bakgrund av den långvariga osäkerhet som präglat beskattningen av carried interest har Finansdepartementet år 2025 presenterat promemorian “Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder”.¹¹⁹ Syftet med förslaget är att föreslå bestämmelser som möjliggör en beskattning som motsvarar den som gäller för innehav av kvalificerade andelar i fåmansföretag.¹²⁰ Särregleringen föreslogs träda i kraft 1 januari 2026 men än idag är lagstiftningsprocessen vilande, innebärande att nedan presenterade rekvisit inte trätt i kraft.

I ovan nämnd promemoria föreslår utredaren införandet av fyra nya bestämmelser i 57 kap. 37–40 §§ IL, vilka är avsedda att utgöra ett särskilt regelkomplex anpassat för inkomster från carried interest i riskkapitalstrukturer. Genom särregleringen avses den praxisbaserade osäkerheten kring inkomsternas skattemässiga karaktär minska, samtidigt som beskattningen i större utsträckning förankras i lag. Ambitionen är därmed att åstadkomma ett mer systematiskt och förutsebart rättsläge för fysiska personer verksamma inom riskkapitalbranschen.¹²¹

För att avgränsa tillämpningsområdet införs särskilda rekvisit som tar sikte på fondens karaktär som alternativ investeringsfond enligt lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (LAIF), förekomsten av en asymmetrisk vinstfördelning samt delägars verksamhetsengagemang. Därutöver föreslås särskilda justeringar av utomståenderegeln och karensregeln, samt en begränsning av möjligheten att tillgodoräkna sig löneunderlag från portföljbolag som ägs genom alternativa investeringsfonder. Nedan presenteras de rekvisit som föreslås införas.

¹¹⁹ Fi2025/00173.

¹²⁰ Ibid., s. 17 f.

¹²¹ Ibid., s. 33.

4.1.2 Verksam i betydande omfattning

I utredningen ges rekvisitet verksam i betydande omfattning en särskild innebörd för andelsägare i riskkapitalfonder. En andelsägare ska anses verksam i betydande omfattning i ett företag om följande tre förutsättningar är uppfyllda:

- 1) Företaget direkt eller indirekt har rätt till del av vinst i eller avseende en alternativ investeringsfond,
- 2) rätten till vinsterna mer än obetydligt överstiger företagets andel av utfäst kapital till fonden och,
- 3) företagets möjlighet att få sådana inkomster som nämns i punkt 2 är kopplad till andelsägarens eller dess närståendes anställning, uppdrag eller annat arbete.¹²²

För det första innebär förslaget att det ska röra sig om ett företag som, direkt eller indirekt, erhåller rätt till avkastning från en alternativ investeringsfond enligt 1 kap. 2 § LAIF. Även om en asymmetrisk vinstfördelning, det vill säga den typ av avkastning som kännetecknar carried interest, kan förekomma såväl i andra sammanhang som inom riskkapitalbranschen, är utredarens avsikt med förslaget att enbart träffa situationer som uppstår inom branschen.¹²³ Som ett led i avgränsningen används därför begreppet alternativ investeringsfond. Enligt 1 kap. 2 § LAIF definieras en sådan fond som ett företag som bildats för att genomföra kollektiva investeringar och som tar emot kapital från investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy.¹²⁴

Det andra föreslagna kriteriet innebär att rätten till vinst ska överstiga företagets andel av utfäst kapital till fonden med mer än ett obetydligt belopp. Rekvisitet syftar till att avgränsa bestämmelsens tillämpningsområde till situationer där det faktiskt föreligger en rätt till carried interest. För att säkerställa att bestämmelsen träffar de individer som vidare faktiskt är eller har varit verksamma inom fonden, avgränsas bestämmelsens personkrets till de nyckelpersoner som typiskt sett kan få del av carried interest enligt tredje punkten.¹²⁵ Det bör därmed utgöra en förutsättning för bestämmelsens tillämplighet att rätten till carried interest har ett funktionellt samband med andelsägarens anställning, uppdrag eller annat arbete inom

¹²² Ibid., s. 38.

¹²³ Ibid., s. 43.

¹²⁴ Se hela bestämmelsen i 1 kap. 2 § LAIF.

¹²⁵ Fi2025/00173, s. 42.

fondens verksamhet.¹²⁶ Syftet med den utvidgade innebörden av rekvisitet är att skapa ett tydligt och förutsebart ramverk för när de föreslagna 3:12-reglerna ska gälla. Genom rekvisitet ska ägare till riskkapitalfonder *alltid* anses vara verksamma i betydande omfattning i det företag som rätten till carried interest kanaliseras genom. Motiveringen till förslaget har delvis sin grund i att domstolspraxis visat att det varit svårt att avgöra i vilken utsträckning rekvisitet tidigare varit tillämpligt.¹²⁷ Härtill kan exempelvis framhållas vad som fastslagits i HFD 2018 ref. 31, där domstolen klargjorde att en individ kan anses verksam i betydande omfattning i ett fåmansföretag även när arbetet utförs inom ramen för en anställning i ett annat bolag.¹²⁸ Emellertid visar sig efterföljande praxis vara inkonsekvent, varför en betydande osäkerhet alltjämt kvarstår beträffande bland annat vilka typer av arbetsuppgifter som medför att anställda i rådgivningsbolag ska anses verksamma i betydande omfattning i de företag som mottar rådgivningstjänsterna.¹²⁹

Den föreslagna ordningen får således sägas innebära att rekvisitet får en funktionellt anpassad betydelse för riskkapitalbranschen, där kvalificeringen utlöses av själva rätten till carried interest snarare än av den faktiska arbetsinsatsens art eller omfattning.

4.1.3 Utomståenderegeln

Utomståenderegeln i 57 kap. 5–5 a §§ IL innebär att en andel som huvudregel inte anses kvalificerad om utomstående, direkt eller indirekt, äger en betydande andel i företaget och har rätt till utdelning i förhållande till sin andel.¹³⁰ Regeln bygger på tanken att när minst cirka 30 procent av aktierna ägs av utomstående med lika rätt till utdelning, minskar möjligheten för de aktiva delägarna att omvandla arbetsinkomster till kapitalinkomster, eftersom utdelning då även måste lämnas till de passiva ägarna.¹³¹ I sådana fall presumeras alltså ingen risk för inkomstomvandling föreligga, vilket motiverar att andelarna inte anses kvalificerade såvida inte särskilda skäl talar emot det.¹³² I riskkapitalstrukturer fungerar dock dessa förutsättningar inte på ett sätt som gör utomståenderegeln relevant. Carried interest är per definition en asymmetrisk vinstandel där fondens externa investerare erhåller en helt annan ekonomisk rätt än de som är berättigade till carried interest. HFD har framhållit att denna asymmetri i sig kan

¹²⁶ Ibid., s. 44.

¹²⁷ Ibid., s. 40 f.

¹²⁸ Se avsnitt 3.4.2.

¹²⁹ Se avsnitt 3.4.2 vad gäller kammarrätten i mål nr 1125-20.

¹³⁰ Prop. 1989/90:110, s. 468.

¹³¹ Ibid., s. 468; RÅ 2009 ref. 53.

¹³² Fi2025/00173, s. 45.

utgöra särskilda skäl som därmed utesluter utomståenderegeln tillämpning,¹³³ vilket även ligger i linje med förarbetsuttalanden, nämligen att förekomsten av aktieslag med olika utdelningsrätt utgör en omständighet som talar emot att beakta det utomstående ägandet.¹³⁴ Eftersom utomståenderegeln förutsätter att samtliga aktier ger lika rätt till utdelning faller riskkapitalstrukturerna redan principiellt utanför dess logik.¹³⁵ Därav föreslår utredaren att lagtexten uttryckligen ska klargöra att utomståenderegeln inte gäller för andelar som omfattas av den nya bestämmelsen om vad som anses med verksam i betydande omfattning och således ger rätt till carried interest.¹³⁶

4.1.4 Särskilda karensregler

Utredaren föreslår att i 57 kap. 38 § andra och tredje stycket IL införa en särskild tioårig karenstid för andelar som omfattas av den nya definitionen av verksam i betydande omfattning. Enligt förslaget i promemorian ska karensperioden anses starta först när andelsägarens rätt till carried interest upphör, vilket skiljer sig från de vanliga karensreglerna där karensperioden startar när andelsägaren, eller någon närstående, upphör att vara verksam inom fåmansföretaget. Förslaget innebär att en andel ska fortsätta att vara kvalificerad under tio beskattningsår efter att rätten till carried interest har upphört, oavsett om delägaren eller närstående inte längre är verksam i företaget.¹³⁷ Konstruktionen motsvarar därmed en förlängd och mer långtgående variant av den ordinarie karensregeln i 57 kap. 4 § IL, där tidsperioden annars är fyra år.

Motiveringen till en längre karenstid i riskkapitalstrukturer är att skapa legitimitet till systemet. Riskkapitalfonder har typiskt sett en begränsad livslängd och genererar ofta mycket höga inkomster, medan gränsbeloppet i 3:12-reglerna är lågt i relation till avkastningen. Förhållandet skapar starka incitament för en delägare att vänta ut karenstiden och därefter ta ut betydande kapitalinkomster till 25 procents beskattning. En kort karensperiod skulle därmed i praktiken möjliggöra omfattande inkomstomvandling, i strid med 3:12-reglernas syfte.¹³⁸

¹³³ HFD 2021 ref. 40.

¹³⁴ Prop. 1989/90:110, s. 468.

¹³⁵ Fi2025/00173, s. 44 f.

¹³⁶ Ibid., s. 45.

¹³⁷ Ibid., s. 46.

¹³⁸ Ibid., s. 46 f.

Utredaren avvisar dock tanken som tidigare varit föremål för diskussion om en ”evig” kvalificering av andelar, eftersom en sådan reglering hade varit alltför långtgående. I stället framhålls att en tioårig karenperiod fortsatt framstår som den mest proportionerliga lösningen. En sådan ordning motverkar inkomstomvandling utan att skapa orimligt långtgående inlåsnings effekter för delägare.¹³⁹

4.1.5 Begränsning av löneunderlag i dotterföretag

Utredaren föreslår att löneunderlaget vid beräkning av gränsbeloppet enligt 57 kap. IL ska begränsas genom att ersättning till arbetstagare i dotterföretag som ägs genom en alternativ investeringsfond inte längre räknas med.¹⁴⁰ Innehavare av kvalificerade andelar i fåmansföretag har enligt 57 kap. IL rätt att årligen beräkna ett gränsbelopp, vilket avgör hur utdelning och kapitalvinst ska fördelas mellan inkomstlagen kapital och tjänst. Utdelning och kapitalvinst upp till gränsbeloppet beskattas till två tredjedelar i inkomstlaget kapital, medan överskjutande belopp som huvudregel beskattas i inkomstlaget tjänst, med beaktande av tillämpliga takbelopp. Vid beräkning av gränsbeloppet får ersättning till arbetstagare i såväl företaget som dess dotterföretag räknas med, i proportion till moderföretagets ägarandel. Syftet är att säkerställa neutralitet i beskattningen oavsett om verksamheten bedrivs i ett enda bolag eller genom en koncernstruktur.¹⁴¹ Utredaren konstaterar emellertid att neutralitetssyftet inte har samma bäring i riskkapitalstrukturer. I riskkapitalbranschen är affärsmodellen typiskt sett inriktad på att förvärva andelar i portföljbolag i syfte att avyttra sådana inom en begränsad tidsperiod. Att ett portföljbolag civilrättsligt kan kvalificeras som dotterföretag till en riskkapitalfond organiserade som aktiebolag innebär inte att det föreligger ett sådant samband mellan de anställdas arbetsinsatser i portföljbolagen och avkastningen i förvaltar- eller fondstrukturen som motiverar att löneunderlag från portföljbolagen ska få påverka delägarens gränsbelopp.¹⁴²

Mot den bakgrunden föreslås införandet av en särskild begränsningsregel i 57 kap. 39 § IL. Förslaget innebär att ersättning till arbetstagare i företag som ägs genom en alternativ investeringsfond inte ska räknas med vid beräkningen av löneunderlaget för delägare i riskkapitalbranschen. Begränsningen tar sikte på andelsägare som omfattas av den särskilda definitionen av verksam i betydande omfattning och syftar till att träffa situationer där carried

¹³⁹ Ibid., s. 47.

¹⁴⁰ Ibid., s. 48.

¹⁴¹ Ibid., s. 48 f.

¹⁴² Ibid., s. 49.

interest uppkommer. Samtidigt framhålls att ersättning till riskkapitalföretagens egna anställda, såsom personal i rådgivnings- eller förvaltarbolag inom strukturen, även fortsättningsvis ska ingå i löneunderlaget.¹⁴³ Förslaget innebär således en riktad inskränkning av löneunderlagsregeln som specifikt tar sikte på riskkapitalbranschens särdrag, snarare än en generell omstrukturering av systemet för fåmansföretag i stort.

4.2 Avslutande kommentarer

De föreslagna nya rekvisiten i 57 kap. IL utgör tillsammans ett försök att skapa ett mer sammanhängande, förutsebart och systematiskt rättsläge för beskattningen av carried interest. Genom att knyta an ovan presenterade rekvisit till en särskilt utformad definition av ”verksam i betydande omfattning” för riskkapitalstrukturer, eftersträvas en reglering som i högre grad bygger på objektiva kriterier snarare än på enskilda helhetsprövningar.¹⁴⁴ I det hänseendet markerar förslaget enligt min uppfattning ett tydligt skifte från praxisbaserad rättsutveckling till lagstyrd systematik. Min uppfattning är även att behovet av komplicerade bedömningar beträffande arbetsinsatsers art och omfattning torde reduceras. Ur ett sådant perspektiv framstår reformen som ändamålsenlig. Den nya ordningen torde även eliminera risken att skapa osäkerhet för andra fåmansföretagare. Eftersom riskkapitalbranschen kommer, givet rekvisitens införande, att särregleras, påverkar inte kommande domstolspraxis avseende riskkapitalstrukturer den etablerade förståelsen av rekvisitet verksam i betydande omfattning i andra typer av fåmansföretag.¹⁴⁵

Samtidigt följer vissa nackdelar av konstruktionen. Rekvisitet utgör nämligen en av grundstenarna inom hela 3:12-regelverket och har sedan dess tillkomst i samband med 1990 års skattereform varit alltjämt oförändrat.¹⁴⁶ Initialt var rekvisitets syfte att begränsa tillämpningen av regelverket för att undvika en alltför långtgående beskattning i situationer där utdelning eller kapitalvinst tydligt inte utgjorde sparade arbetsinkomster.¹⁴⁷ Avsikten är därför att begränsa regelverkets tillämpning till fall där den skattskyldige, eller någon närstående, varit verksam i företaget i sådan utsträckning att arbetsinsatsen haft en påtaglig betydelse för företagets vinstgenerering.¹⁴⁸ Genom att automatiskt kvalificera en kategori

¹⁴³ Ibid.

¹⁴⁴ Se avsnitt 4.1.2.

¹⁴⁵ För denna fråga se t.ex. Von Bahr, 2018 s. 630 ff; Johansson, J., *Synpunkter på den kritik som riktats mot domarna om carried interest*, SN 2019 s. 535.

¹⁴⁶ Bertlin, s. 107; se prop. 1989/90:110.

¹⁴⁷ Prop. 1989/90:110, s. 468 f.

¹⁴⁸ Ibid.

delägare kan rekvisitet förlora sin traditionella koppling till faktiska arbetsinsatser och riskeras enligt min uppfattning att urholkas inom det aktuella området. I anslutning härtill bör även principen om rättshandlingars verkliga innebörd nämnas.¹⁴⁹ Den utvidgade definitionen i rekvisitet minskar förvisso behovet av djupgående substansbedömningar i fondstrukturer, vilket är positivt ur ett administrativt perspektiv. Samtidigt innebär den automatiska kvalificeringen att lagstiftaren delvis frångår just den realitetsbedömning som principen syftar till att säkerställa. I tidigare carried interest-mål har det centrala varit att avgöra vilka arbetsinsatser som legat till grund för inkomsten och hur fondstrukturen faktiskt varit uppbyggd,¹⁵⁰ något som nu sätts åt sidan till förmån för schabloniserad kvalificering. Det stärker visserligen tydlighet och effektivitet men gör att beskattningen i mindre grad baseras på den materiella ekonomiska innebörden i varje enskilt fall.

Beträffande den föreslagna begränsningen av löneunderlaget uppfattas utredarens förslag enligt min mening som ett proportionerligt svar på ett identifierat systemutnyttjande. Inom riskkapitalstrukturer saknas det nämligen emellertid, till skillnad från övriga fåmansföretag, ofta ett funktionellt samband mellan de anställdas arbetsinsatser i portföljbolagen och den avkastning som tillfaller förvaltarledet.¹⁵¹ Att låta den nuvarande regleringen gälla skulle, likväl som presenterats i 2025 års promemoria, riskera att leda till oproportionerligt stora lönebaserade utrymmen i förhållande till den kapitalinsats och risk som delägarna i riskkapitalstrukturen faktiskt bär.

En ytterligare avgränsning som föreslås avser utomståenderegeln. Förslaget kan motiveras av att avgränsningen motverkar att utomståenderegeln tillämpas i situationer som faller utanför dess ursprungliga ändamål. Regeln är konstruerad för att motverka inkomstomvandling i traditionella fåmansföretag där utdelning sker proportionellt efter ägarandel. I riskkapitalstrukturer är vinstfördelningen avsiktligt asymmetrisk och incitamentsbaserad, varför ersättningsmodellen bygger på andra ekonomiska rationaliteter.¹⁵² En tillämpning av utomståenderegeln i de fall riskerar därför att leda till ett resultat som inte överensstämmer med regelns systematiska funktion. Att klargöra begränsningen i lagtext minskar således behovet av att pröva asymmetriska vinstfördelningar mot rekvisitet särskilda skäl.¹⁵³ Samtidigt kan ifrågasättas om slutsatsen inte utan vidare borde generaliseras till samtliga

¹⁴⁹ Se avsnitt 3.3.2.

¹⁵⁰ Se avsnitt 3.3.2; kammarrätten, mål nr 8755–8764-12.

¹⁵¹ Se avsnitt 4.1.5.

¹⁵² Se avsnitt 4.1.3.

¹⁵³ Se avsnitt 3.4.2; HFD 2021 ref. 40.

riskkapitalfonder, eftersom fondstrukturer varierar avsevärt i uppbyggnad och ekonomisk funktion. Bertlin framhåller att den föreslagna lösningen förvisso bidrar till ökad förutsebarhet och en förenklad rättstillämpning, men menar samtidigt att det finns skäl att beakta det ursprungliga syftet bakom 3:12-regelverket.¹⁵⁴ Vid regelverkets tillkomst betonades nämligen uttryckligen att bestämmelserna inte bör tillämpas när utdelningar eller kapitalvinster tydligt inte utgör sparade arbetsinkomster, vilket också motiverade införandet av undantagen, däribland utomståenderegeln.¹⁵⁵ Det bakomliggande syftet riskerar, mot bakgrund av ovan anförda, enligt min uppfattning att delvis trängas undan genom en generell uteslutning av utomståenderegeln inom carried interest-strukturer.

Bertlin anför att det finns ett behov av ett förtydligande i lagtexten avseende innebörden av rekvisitet särskilda skäl.¹⁵⁶ Den asymmetriska vinstfördelningen som kännetecknar riskkapitalbranschen bör nämligen inte i sig diskvalificera en tillämpning av utomståenderegeln rent generellt. Min bedömning är att så inte heller är fallet. Undantaget från utomståenderegeln torde endast omfatta delägare som anses verksamma i betydande omfattning enligt den nya bestämmelsen i 57 kap. 37 § IL. För övriga delägare kvarstår däremot möjligheten att tillämpa utomståenderegeln

Den kanske mest ingripande konsekvensen av den nya regleringen återfinns emellertid i de särskilda karensreglerna. Genom den valda lagtekniska konstruktionen riskerar regleringen att leda till mycket långa kvalificeringsperioder.¹⁵⁷ Eftersom en andelsägare anses verksam i betydande omfattning så länge denne har rätt till carried interest, vilket i realiteten kan vara flera år efter avslutad anställning, kan det förhållande bestå trots att den faktiska arbetsinsatsen sedan länge upphört. I praktiken kan karensperioden därmed sträckas ut till mer än 15 år vilket medför en tydlig nackdel för andelsägare som erhåller stora belopp i form av carried interest.¹⁵⁸

SVCA har tolkat förslaget och exemplifierat problematiken. Anta att en person som är verksam i en riskkapitalfond förvärvar andelar i ett bolag som ger rätt till carried interest. Andelsförvärvet sker år ett, personen avslutar sin anställning i fondstrukturen år fyra och att carried interest först realiserar och betalas ut år 13, antingen direkt till personen eller via

¹⁵⁴ Bertlin, s. 108.

¹⁵⁵ Prop. 1989/90:110, s. 468 & 731; jfr Bertlin, s. 108 f.

¹⁵⁶ Bertlin, s.109; se avsnitt 3.4.1 & 3.4.2 för innebörden av rekvisitet.

¹⁵⁷ Se avsnitt 4.1.4.

¹⁵⁸ Bertlin, s. 110.

dennes helägda bolag. Vid tidpunkten för utdelningen är andelen fortfarande kvalificerad. Enligt förslaget börjar karenstiden löpa först när rätten till carried interest upphör, vilket enligt SVCA:s tolkning inträffar först när samtliga potentiella utbetalningar enligt fondens struktur är uttömda. Kvalifikationen i det illustrerade exemplet skulle därmed upphöra tidigast år 23, vilket är 19 år efter det att personen avslutat sin anställning.¹⁵⁹ Enligt min mening bidrar en förlängd karenstid till en utdragen och oförutsebar skatteplikt, vilket kan framstå som både oskäligt och undergrävande för förtroendet för regelverket. Individer kan inte nödvändigtvis förutse när deras rätt till carried interest faktiskt upphör, vilket i sin tur försvårar möjligheten att överblicka de långsiktiga skattekonsekvenserna. Det är även anmärkningsvärt att den reform av det allmänna 3:12-regelverket som trädde i kraft 1 januari 2026 har medfört att karenstiden för vanliga fåmansföretag förkortats från fem till fyra år. I utredningen motiveras en kortare karenstid med att den minskar den tidsperiod som behöver beaktas vid de skattemässiga bedömningarna, vilket i sin tur förenklar prövningen. Därtill framhålls att en reducerad karenstid bidrar till att minska inlåsnings effekter av kapital vilket även bidrar till samhällsekonomin.¹⁶⁰ Att ett annorlunda resonemang framförs beträffande riskkapitalfonder synes ha sin grund i antagandet att fondernas förutbestämda livslängd medför att det är mer attraktivt för delägare att vänta ut karenstiden för att uppnå lägre beskattning.¹⁶¹ Någon vidare motivering än så har emellertid inte presenterats och det är för mig oklart varför just denna förutbestämda livslängd synes spela en så viktig roll att incitament för inkomstomvandling ökar.

Sammanfattningsvis innebär förslaget ett tydligt skifte från en realitetsnära bedömning till en långtgående schablonisering. Regleringen kan därmed stärka förutsebarheten och minska behovet av komplicerade bedömningar, men sker istället till priset av att beskattningen i mindre grad knyts till den faktiska arbetsinsatsens art och omfattning. Mot den bakgrunden aktualiseras emellertid en mer övergripande fråga som sträcker sig bortom de enskilda rekvisitens utformning, nämligen hur den föreslagna regleringen förhåller sig till det allmänna 3:12-systemet som helhet. Införandet av en särskild beskattningsordning för carried interest innebär i praktiken att två parallella regelverk ska verka sida vid sida inom samma kapitel i inkomstskattelagen. I nästa kapitel analyseras därför hållbarheten i en sådan ordning.

¹⁵⁹ SVCA:s remissyttrande, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, s. 5 f.

¹⁶⁰ SOU 2024:36, s. 44 ff.

¹⁶¹ Fi2025/00173, s. 47.

5 Parallella 3:12 regelverk

5.1 Skattelagstiftningen

5.1.1 Krav på en god skattelagstiftning

Skatterätten utgör en del av den offentliga rätten varmed det ställs särskilt höga krav på den skatterättsliga lagstiftningens utformning.¹⁶² Av 8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen (1974:152) (RF) följer att föreskrifter av betungande karaktär för enskilda endast får meddelas genom stöd i lag. Av förarbetena till RF framgår att skatteregler anses utgöra sådana betungande regler.¹⁶³ Således ställs ett tämligen högt krav på lagstiftningens kvalitet för att reglerna enkelt ska kunna tillämpas med stor säkerhet, lika för alla.¹⁶⁴

Flera rättsprinciper brukar framhållas när det talas om en god skattelagstiftning. Legalitetsprincipen, likformighetsprincipen och neutralitetsprincipen utgör några av dem. Principerna tar i första hand sikte på att fungera som riktlinjer, vilka aktualiserar krav på avvägning och proportionalitet. Vilken betydelse en princip tillmäts står emellertid i konkurrens med andra principer och juridiska argument och det förekommer även att principerna delvis kan vara oförenliga.¹⁶⁵ Vissa principer framgår av lag och är därmed rättsligt bindande. Andra principer som inte kan hämtas från en auktoritär rättskälla bör inte anses normerande och kan därmed inte vara avgörande vid rättstillämpningen. Istället får principerna ses som ett mål eller ambition vid tillskapande av en skattelag och vid förståelsen av befintlig rätt.¹⁶⁶

5.1.2 Legalitet, förutsebarhet och föreskriftskravet

Legalitetsprincipen är starkt förankrad i vårt demokratiska samhälle och tjänar som garant åt skattskyldiga att inte utsättas för godtycklig rättstillämpning. Principen är grundlagsstadgad och kommer bland annat till uttryck i 8 kap. 2 § RF. Skatterättsligt innebär principen att ingen skatt får tas utan stöd i lag som meddelats av riksdagen (*nullum tributum sine lege*), vilket

¹⁶² Se Lodin, S., *Några kvalitetskrav på en god skattelagstiftning*, SN 2007 s. 477.

¹⁶³ Prop. 1973:90, *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny regeringsform och ny riksdagsordning m.m.*, s. 3.

¹⁶⁴ Hultqvist, A., *En god skattelagstiftning*, Näringslivshistoria, 2018, s. 146.

¹⁶⁵ Tikka, s. 657.

¹⁶⁶ Burmeister, J., *Verklig innebörd: En studie av inkomstskattepraxis*, Norstedts juridik, Stockholm 2012, s. 57.

benämns med den sammanfattande termen ”föreskriftskrav”.¹⁶⁷ Inget annat organ än riksdagen har kompetens att ändra eller upphäva föreskrifter om skatt,¹⁶⁸ och det åligger Skatteverket och domstolarna att i rättstillämpningen tolka och tillämpa de föreskrifter som antagits som lag, varken mer eller mindre.¹⁶⁹

Legalitetsprincipen utgör således en rättssäkerhetsgaranti för den enskilde genom att hindra godtycklig eller oförutsebar beskattning. Kravet på förutsebarhet förutsätter därmed en tydlig utformad lagstiftning som i möjligaste mån begränsar tolkningsutrymmet och minimerar förekomsten av öppna bedömningsmoment.¹⁷⁰ I realiteten innebär emellertid inte föreskriftsföljsamhet att ett skatteutfall alltid blir förutsebart. För att sådan förutsebarhet ska uppnås krävs att de tillämpliga föreskrifterna är tillräckligt klara och entydiga, vilket inte alltid är fallet. Lagtext kan innehålla vaga, flertydiga eller otydliga begrepp, med följderna att den enskilde saknar möjlighet att i förväg avgöra om den aktuella situationen omfattas av bestämmelsen.¹⁷¹

5.1.3 Likformighetsprincipen

Likformighetsprincipen är inte lagstadgad i svensk rätt men kommer till uttryck i 1 kap. 9 § RF. Skatterättsligt innebär principen att beskattningens utformning i största möjliga mån ska vara likformig och rättvis fördelad mellan skattebetalarna.¹⁷² Ett rättvist och likformigt utformat skattesystem förutsätter dels att beskattningen sker efter bärkraft, vilket i praktiken kommer till uttryck genom en progressiv skattstruktur där högre inkomster beskattas hårdare än lägre. Dels innebär ett likformigt skattesystem att alla i samma ekonomiska situation ska beskattas på samma sätt, oavsett i vilken form en inkomst förvärfvas eller en utgift betalas.¹⁷³ Principen motiveras inte enbart utifrån rättviseskäl utan synes även vara viktig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Om skatten kringgås genom alternativa men i praktiken likvärdiga handlingssätt riskerar beskattningen att få snedvridande effekter genom att ekonomiskt mindre effektiva handlingsvägar väljs. Generellt sett tenderar allmänt utformade

¹⁶⁷ Hultqvist, 1995, s. 74.

¹⁶⁸ Simon-Almendal, T., *Skatteanpassade transaktioner och skattebrott*, Nordstedts Juridik, Stockholm 2005, s. 59.

¹⁶⁹ Hultqvist, A., *Hur vag får en skattelag va?*, Svenskt näringsliv 2015, s. 35.

¹⁷⁰ Lodin, s. 483.

¹⁷¹ Alhager, M., *Dispens från inkomstskatt*, Iustus förlag, Uppsala 1999, s. 89 ff.

¹⁷² Rabe, G. & Hellenius, R., *Det svenska skattesystemet*, upplaga 24, Norstedts juridik, Stockholm 2011, s. 46.

¹⁷³ Ibid.

regler att främja både neutralitet och likformighet, medan särregler oftare ger upphov till differentierad behandling och risk för snedvridningar.¹⁷⁴

5.1.4 Neutralitetsprincipen

Neutralitetsprincipen, som har ett nära samband med likformighetsprincipen, innebär att skatten ska vara neutral i förhållandet mellan olika handlingsalternativ.¹⁷⁵ Skatteregler ska inte vara handlingsdirigerande på så sätt att de styr den skatteskyldiges handlande. Hur skattesubjekt väljer att exempelvis finansiera eller att bedriva verksamheten ska således inte styras av beskattningen.¹⁷⁶ Det bör framhållas att neutralitetsprincipen utgör ett viktigt inslag i svensk rätt, men att den inte tillämpas konsekvent i praktiken. Avsteg från fullständig neutralitet har därmed förekommit inom den skatterättsliga regleringen.¹⁷⁷ I den skatterättsliga doktrinen har det dessutom diskuterats huruvida neutralitetsprincipen snarare bör förstås som ett övergripande mål för lagstiftningen än som en bindande rättslig princip.¹⁷⁸ Trots detta används neutralitetsargument regelbundet, såväl vid utformning som vid tillämpning av skatteregler.¹⁷⁹ Samtidigt kan det ifrågasättas om en absolut strävan efter neutralitet över huvud taget är möjlig, så länge möjligheter till skatteplanering kvarstår i det ekonomiska systemet.¹⁸⁰

5.2 Allmänt om 3:12 regelverket och dess syfte

De allmänna bestämmelserna i 57 kap. IL reglerar beskattningen av utdelningar och kapitalvinster på andelar i fåmansföretag och infördes i samband med 1990 års skattereform och etableringen av det duala inkomstskattesystemet.¹⁸¹ Reglernas huvudsakliga syfte är att motverka inkomstomvandling mellan tjänst och kapital, eftersom att ett sådant förfarande minskar skatteintäkterna, underminerar effektiviteten i skattesystemet och hotar legitimiteten för 3:12-reglerna.¹⁸² Sedan införandet har 3:12-reglerna genomgått ett flertal reformer, ofta motiverade av ambitionen att stärka entreprenörskap och underlätta företagsbyggande.¹⁸³

¹⁷⁴ Lodin, s. 484.

¹⁷⁵ Rabe & Hellenius, s. 47.

¹⁷⁶ Se Mutén, L., *Bolagsbeskattning och kapitalkostnader = The corporation income tax and the cost of capital*, Almqvist & Wiksell, Stockholm 1968, s. 21 ff.

¹⁷⁷ Rabe & Hellenius, s. 47.

¹⁷⁸ Dahlberg, M., *Internationell beskattning*, upplaga 4, Studentlitteratur, Lund 2014, s. 644.

¹⁷⁹ Pålsson, R., *Likhet inför skattelag*, Iustus förlag, Uppsala 2007, s. 32 ff.

¹⁸⁰ Pålsson, R., *Inledning till skatterätten*, upplaga 3, Iustus förlag, Uppsala 2003, s. 61 ff.

¹⁸¹ Kommittédirektiv 2022:44, *Förenklade regler för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag*, s. 2.

¹⁸² Se prop. 1989/90:110 del 1 s. 467 f.

¹⁸³ Se kommittédirektiv 2022:44; Tjernberg, M., *3:12 i regeringens budget - avvägningar mellan förenkling, förbättring och försvårande av inkomstomvandling*, SN 2025 s. 716 (särskilt s. 719).

Särskilt reformen år 2006 syftade till att öka incitamenten för risktagande, samtidigt som regelverkets preventiva funktion skulle upprätthållas.¹⁸⁴ Successiva justeringar har gjort systemet mer generöst, bland annat genom höjningar av schablonbeloppet och utökade möjligheter att beräkna det lönebaserade utrymmet. Genomförda förändringar har medfört att nya motverkansregler tillkommit för att upprätthålla spärren mot otillbörlig inkomstomvandling.¹⁸⁵ Den kumulativa effekten av den utveckling som skett har emellertid resulterat i att regelsystemet blivit allt mer svåröverskådligt.¹⁸⁶ Regelverket har även under lång tid varit föremål för omfattande diskussion och kritik på grund av sin komplexitet. Lagrådet har vid upprepade tillfällen uppmärksammat och kritiserat den höga graden av teknisk och systematisk svåröverskådlighet i reglernas utformning.¹⁸⁷

För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det viktigt med enkla, enhetliga och tydliga regler. För att minska incitamenten till otillbörlig skatteplanering bör möjligheter till förenkling tas tillvara i så stor utsträckning som möjligt. Mot bakgrund härav aktualiserades översynen av det allmänna 3:12-regelverket ytteligare en gång genom regeringens kommittédirektiv år 2022, vari en samlad genomgång av regelverket initierades i syfte att åstadkomma ett mer förenklat och ändamålsenligt system. Ambitionen var att öka överskådligheten, minska antalet beräkningsmoment och skapa mer förutsebara skatteeffekter. Reformen skulle genomföras utan att ge utrymme för ökad inkomstomvandling eller undergräva systemets legitimitet.¹⁸⁸ Regeringen framhåller att viljan att investera tid, kapital och kompetens i företagande i hög grad påverkas av de skattemässiga villkor som erbjuds. Förmånliga och förutsebara skatteregler anses kunna bidra till ökat företagande, stärkt konkurrenskraft och långsiktig tillväxt, samtidigt som de kan främja investeringar och skapa nya arbetstillfällen.¹⁸⁹ Ett därmed sammanhängande mål är att utforma regler som i så stor utsträckning som möjligt kan automatiseras i både tillämpning och granskning genom användning av förtryckta uppgifter.¹⁹⁰

Resultatet av den utredning som genomförts enligt kommittédirektivet ledde sedermera till SOU 2024:36 ”Förenkla och förbättra!”¹⁹¹ vilket resulterade i att det allmänna

¹⁸⁴ Se prop. 2005/06:40.

¹⁸⁵ Lagrådsremiss, s. 25.

¹⁸⁶ Kommittédirektiv 2022:44, s. 4.

¹⁸⁷ Ibid.

¹⁸⁸ Ibid.

¹⁸⁹ Ibid., s. 3 ff.

¹⁹⁰ Tjernberg, 2025, s. 719 f.

¹⁹¹ SOU 2024:36.

3:12-regelverket reformerades ytterligare en gång så sent som 1 januari 2026. För första gången i 3:12-regelverkets historia har även en bestämmelse som avsiktligt riktar sig mot riskkapitalbranschen införts. Bestämmelsen innebär en begränsning av löneunderlaget när ett företag direkt eller indirekt ägs genom en alternativ investeringsfond, vilket innebär ett uttryckligt undantag riktat mot riskkapitalbranschen.¹⁹² Löneunderlaget används för att beräkna en delägars gränsbelopp, det vill säga hur mycket av inkomsten som får beskattas som kapital. Begränsningen innebär i sammanhanget att en särskild regel i 57 kap. 17 a § IL införs, som uttryckligen undantar dotterbolag som ägs genom en alternativ investeringsfond från löneunderlaget.¹⁹³ Genom avgränsningen minskar möjligheten att inkludera portföljbolagslöner, vilket tidigare har varit ett av få sätt att bygga upp ett betydande kapitalutrymme inom riskkapitalstrukturen.¹⁹⁴ Skälet för att löner i dotterföretag normalt får räknas med vid beräkning av löneunderlaget, nämligen att bestämmelserna ska vara neutrala oberoende av organisationisk struktur, anses inte vara relevant inom riskkapitalbranschen.¹⁹⁵

5.3 Införandet av särskilda 3:12-regler inom ett befintligt system

2025 års promemoria med förslag om särskilda 3:12-regler för aktörer inom riskkapitalbranschen tar sin utgångspunkt i att det finns en relativt bred samsyn mellan Skatteverket och aktörer inom riskkapitalbranschen om att beskattningen av carried interest bör ske inom ramen för 57 kap. IL.¹⁹⁶ Ett centralt mål är således att utforma en reglering som i huvudsak ansluter till den rådande ordningen för fåmansföretag, samtidigt som särskilda anpassningar införs och befintliga regler preciseras i de delar där riskkapitalstrukturer uppvisar strukturella och funktionella särdrag. Ambitionen synes vara att utforma en reglering som inte påverkas av hur fondstrukturer internt är organiserade, i syfte att eftersträva förutsebarhet utan att bryta mot etablerade skatterättsliga principer.¹⁹⁷ En ordning som knyts till specifika struktureringsval skulle nämligen riskera att ge upphov till nya tvister och återkommande gränsdragningsproblem kring vilket inkomstslag som ska tillämpas vid beskattning av inkomsten.

¹⁹² Lagrådsremiss, s. 38.

¹⁹³ Ibid., s. 39 ff.

¹⁹⁴ Jfr avsnitt 4.1.5 där liknande förslag presenterats i Fi2025/00173.

¹⁹⁵ Lagrådsremiss, s. 38.

¹⁹⁶ Fi2025/00173, s. 32.

¹⁹⁷ Ibid., s. 32 f.

Med anledning härav kännetecknas förslaget, som presenterats ovan,¹⁹⁸ av att ett antal nya branschspecifika rekvisit införs, vilka avviker från den allmänna systematik som annars präglar fåmansföretagsreglerna. Avsikten är att ringa in de situationer där carried interest förekommer i egentlig mening och därmed skapa ett mer förutsebart beskattningsläge för riskkapitalaktörer.

De presenterade särrekvisiten måste samtidigt förstås i relation till de allmänna 3:12-reglerna och deras bakomliggande syfte. Som tidigare anförts bygger 2026 års reform av de allmänna 3:12-reglerna på en ambition att förenkla, systematisera och skapa enhetlighet i beskattningen för delägare i fåmansföretag.¹⁹⁹ Reglerna i 57 kap. IL är dock redan komplicerade och hör till de svåraste att tillämpa inom svensk skatterätt.²⁰⁰ I stället för att minska regelverkets komplexitet innebär således det särskilda förslaget att ytterligare ett normativt lager adderas till 3:12-systemet, där samma grundläggande begrepp, såsom kvalificerade andelar och verksam i betydande omfattning, ges delvis olika innebörd beroende på om den skattskyldige anses omfattas av det allmänna eller det särskilda regelverket.

5.4 Remissinstansernas yttranden om det särskilda lagförslaget

Regeringens promemoria ”Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder”, vari det föreslås att beskattningen av carried interest bör ske inom ramen för 3:12-regelverket har remitterats till ett stort antal instanser. I remissvaren framträder en relativt samstämmig bild av behovet av ökad förutsebarhet i beskattningen av carried interest, samtidigt som en påtaglig oro uttrycks för att de föreslagna särreglerna riskerar att skapa ytterligare komplexitet inom 3:12-regelverket.

FAR lyfter att cirka 80 procent av aktörerna i riskkapitalbranschen redan idag tillämpar de allmänna 3:12-bestämmelserna i 57 kap. IL och att den föreslagna specialregleringen därför riskerar att skapa regelkonkurrens och olikformighet mellan olika investeringar och branscher, snarare än klarhet.²⁰¹ Särregleringen innebär enligt FAR att berörda aktörer kan komma att omfattas av två regelverk. I carried interest-kontexten kan det exempelvis ta sig i uttryck i skillnader avseende karensreglernas längd, bedömningen av när en andel upphör att

¹⁹⁸ Se kapitel 4.

¹⁹⁹ Se avsnitt 5.2.

²⁰⁰ FAR:s remissyttrande, 2024-10-18, Yttrande angående betänkandet *Förenkla och Förbättra!* (SOU 2024:36), s. 1.

²⁰¹ FAR:s remissyttrande, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, s. 1.

vara kvalificerad samt tolkningen av rekvisitet verksam i betydande omfattning. Emellertid framhåller FAR att sådana skillnader måste balanseras mot behovet av en tydlig och förutsebar avgränsning varvid de anser det angeläget att utredningens förslag om rekvisitet verksam i betydande omfattning får en särskild innebörd för aktörer inom riskkapitalbranschen.²⁰²

Skatteverket, som förvisso inte motsätter sig ett särskilt 3:12-regelverk, pekar på flera oklarheter i lagtextens utformning och identifierar otydligheter i samverkan mellan de föreslagna nya bestämmelserna i 57 kap. 37–40 §§ IL och de befintliga reglerna i 57 kap. 4–6 §§ IL,²⁰³ något som befaras ge upphov till tillämpningsproblematik. Myndigheten efterfrågar bland annat ett uttryckligt klargörande av att inkomster som omfattas av 57 kap. 37–40 §§ IL inte ska beskattas hos andelsägaren på något *annat* sätt. Utan ett sådant förtydligande menar myndigheten att beskattningen riskerar att även fortsättningsvis präglas av bristande förutsebarhet.²⁰⁴ Detsamma gäller frågan om när en andelsägare ska anses verksam i betydande omfattning även i ett indirekt ägt fåmansföretag, där otydlighet i lagtexten kan leda till varierande bedömningar i likartade fall. Särskilt tydlig blir tillämpningsproblematiken i relation till den föreslagna karensgreningen. I typiska riskkapitalstrukturer, där verksamheten ofta bedrivs genom flera parallella fonder, finns en reell risk att karenstiden börjar löpa i förhållande till en fond samtidigt som den samlade verksamheten i praktiken fortsätter genom en annan. Av neutralitetsskäl framhåller därför Skatteverket att en bestämmelse bör införas redan på förhand för att eliminera den risken. Om en sådan situation lämnas oreglerad riskerar reglernas preventiva syfte att urholkas, samtidigt som tillämpningen blir svår att förutse.²⁰⁵

Sveriges advokatsamfund och SVCA tillstyrker i huvudsak den föreslagna regleringen, men uttrycker samtidigt oro för att de föreslagna bestämmelserna i 57 kap. 38–40 §§ IL kan bidra till ytterligare komplexitet inom 3:12-systemet, vilket i sig riskerar att leda till fortsatta skatteprocesser och därmed motverka utredningens syfte.²⁰⁶ Även om instanserna framhåller att en stabil och tydlig beskattningsregim är central för att upprätthålla en konkurrenskraftig riskkapitalmarknad, menar de att flera av de föreslagna särreglerna är oproportionerliga eller

²⁰² Ibid.

²⁰³ Se avsnitt 4.1.4 beträffande förslag på en förlängd karenstid inom riskkapitalstrukturer.

²⁰⁴ Skatteverkets remissyttrande, Dnr 8-68083-2025, 2025-03-24, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, s. 2.

²⁰⁵ Ibid., s. 2 f.

²⁰⁶ SVCA:s remissyttrande, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, s. 5.

otillräckligt motiverade.²⁰⁷ SVCA ställer sig i grunden positivt till ett införande av regler för beskattning av carried interest som motsvarar de som idag gäller för innehav av kvalificerade andelar i 57 kap. IL, eftersom det i praktiken innebär en kodifiering av befintlig rättspraxis. Samtidigt påpekar de att utredaren till viss del misslyckats med att konstruera reglerna så att de faktiskt motsvarar vad som gäller i 57 kap. genom att förslaget till 38–40 §§ innebär ett antal väsentliga avvikelser från vad som kan anses motsvara bestämmelserna. Mot bakgrund härav avstyrker SVCA dessa avvikelser. SVCA avstyrker även förslaget om att utomståenderegeln inte ska tillämpas, eftersom rättspraxis redan klargjort att omständigheter som föreligger i riskkapitalstrukturer oftast innebär att särskilda skäl föreligger,²⁰⁸ varmed lagstiftning i den delen skulle innebära en onödig dubbelreglering. I sammanhanget framhålls de ambitioner om att förenkla och förbättra 3:12-regelverket som uttrycks i SOU 2024:36 ”Förenkla och förbättra!”. På samma sätt som kommittén i den utredningen valt att iaktta återhållsamhet med att kodifiera rådande praxis bör man enligt SVCA:s mening även inom det aktuella lagstiftningsarbetet vara försiktig med att införa lagregler som i praktiken redan följer av etablerade rättsliga principer. En sådan kodifiering riskerar nämligen att skapa nya tolkningsfrågor som i sin tur måste hanteras genom ytterligare rättspraxis, vilket skulle belasta Skatteverkets resurser och leda till fler domstolsprocesser. Mot bakgrund härav bör det endast införas regler för beskattningen av carried interest som faktiskt motsvarar vad som gäller för fåmansföretag i övrigt.²⁰⁹

Sveriges advokatsamfund påpekar att den valda kopplingen till definitionen av alternativ investeringsfond i 1 kap. 2 § LAIF riskerar att ge bestämmelserna ett väsentligt vidare tillämpningsområde än vad som synes ha varit lagstiftarens avsikt. Portalbestämmelsen i LAIF är avsiktligt brett utformad och fångar ett stort antal företeelser som, trots att de formellt uppfyller definitionen i 1 kap. 2 § LAIF, inte utgör alternativa investeringsfonder i egentlig mening och därför undantas från LAIF:s materiella regelverk genom särskilda undantagsbestämmelser.²¹⁰ Ett tydligt exempel som framlyfts av samfundet är holdingbolagsundantaget,²¹¹ enligt vilket vissa holdingbolag, såsom investmentföretag och *family offices*, visserligen träffas av den grundläggande definitionen av alternativ investeringsfond, men samtidigt anses uppvisa sådana strukturella och funktionella skillnader

²⁰⁷ Ibid., s. 1; Sveriges advokatsamfunds remissyttrande, Dnr 2025/0404, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*, s. 3 f.

²⁰⁸ Se avsnitt 3.4.2; HFD 2021 ref. 40.

²⁰⁹ SVCA, 2025.

²¹⁰ Sveriges advokatsamfund, 2025, s. 3 f.

²¹¹ 1 kap. 13 § 1 LAIF.

i förhållande till riskkapitalfonder att de inte bör omfattas av LAIF. Inom nämnda verksamheter förekommer som huvudregel inte någon rätt till utdelning i carried interest-bemärkelse. Däremot är olika former av incitamentsprogram vanliga, där anställda eller nyckelpersoner erbjuds möjlighet att förvärva andelar eller optionsliknande instrument med asymmetrisk avkastning. Mot denna bakgrund anser samfundet att det finns en påtaglig risk att sådana incitamentsstrukturer, trots att de inte avser carried interest i riskkapitalfonder, kan komma att omfattas av de föreslagna bestämmelserna i 57 kap. 37 § 2 IL, eftersom de materiellt kan uppvisa liknande drag av hävstång och asymmetrisk uppsida.²¹²

5.5 Avslutande kommentarer

Bedömningen av hållbarheten i att införa ett särskilt 3:12-regelverk parallellt med de allmänna bestämmelserna i 57 kap. IL torde inte begränsas till huruvida regleringen tekniskt sett är genomförbar. Den måste även göras mot bakgrund av de krav som ställs på en väl avvägd och rättssäker skattelagstiftning. Ett sådant synsätt delas av flera instanser i samband med remissyttranden till SOU 2024:36 ”Förenkla och förbättra!”, vilka framhåller att förändringar av 3:12-systemet bör värderas utifrån systematik, förutsebarhet och långsiktig legitimitet, snarare än utifrån isolerade effektivitetsvinster.²¹³

3:12-reglerna utgör en central komponent i det svenska dualistiska inkomstskattesystemet och syftar till att hantera gränsdragningen mellan ersättning för arbete och kapital i ägarledda företag.²¹⁴ Införandet av ett särskilt system för carried interest innebär i det hänseendet inte något avsteg från regelverkets grundläggande systematik, utan kan snarare ses som ett försök att explicit inordna riskkapitalstrukturer i denna. Samtidigt innebär uppdelningen i ett ”allmänt” och ett ”särskilt” 3:12-regelverk att ett i grunden enhetligt regelverk riskerar att fragmenteras, vilket skapar risk för konkurrens, där olika regelverk inom samma kapitel i IL kan aktualiseras beroende på hur en verksamhet struktureras.²¹⁵

Ett centralt argument för den föreslagna särregleringen är att den genom tydliga rekvisit, såsom kravet på alternativ investeringsfond, asymmetrisk vinstfördelning och särskild definition av verksam i betydande omfattning, avser minska utrymmet för osäker klassificering.²¹⁶ Härtill kan konstateras att förslaget i viss mån adresserar de problem som

²¹² Sveriges advokatsamfund, 2025, s. 3 f.

²¹³ Se en samlad bedömning av remissinstansernas yttranden beträffande SOU 2024:36.

²¹⁴ Se avsnitt 3.4.1.

²¹⁵ Se avsnitt 5.3.

²¹⁶ Se kapitel 4.

historiskt identifierats i praxis, särskilt genom att lagfästa kriterier som tidigare utvecklats genom delvis osammanhängande domstolsavgöranden.

Samtidigt kvarstår frågan om reglernas faktiska precision. Flera remissinstanser, däribland SVCA och Sveriges advokatsamfund, har framhållit att de föreslagna rekvisiten trots sin detaljnivå lämnar utrymme för nya gränsdragningsproblem.²¹⁷ Min bedömning är att risken inte i första hand ligger i varje enskilt rekvisit, utan i samspelet mellan dem och det övriga 3:12-systemet. När komplexa strukturer ska pressas in i ett redan detaljerat regelverk torde sannolikheten för regelkonkurrens uppstå. Samtidigt har flera remissinstanser i anslutning till SOU 2024:36 "Förenkla och Förbättra!" betonat att ökad detaljreglering inte per automatik leder till ökad förutsebarhet. En mer allsidig och förutsättningslös översyn av 3:12-regelverket har i stället efterfrågats.²¹⁸ Enligt min mening kan det ifrågasättas om införandet av ytterligare särregler verkligen ligger i linje med ambitionen, eller om det snarare riskerar att ytterligare undergräva regelverkets enhetlighet.

Skatteverket har även betonat vikten av uttryckliga tillämpnings- och samordningsregler.²¹⁹ Att sätta gränser för rättsreglers tillämpningsområde är förvisso svårt då reglerna inte sällan uppfattas som oklara. Just därför kan det finnas skäl att ange klagörande och vägledande avgränsningar i lagtexten.²²⁰ Mot bakgrund härav torde ett förtydligande, om att carried interest som ska beskattas hos andelsägaren i enlighet med förslaget inte ska beskattas hos denne på något annat sätt, vara en potentiell lösning.²²¹ Utredaren erkänner även problematiken i 2025 års promemoria men väljer avsiktligt att inte föreslå något sådant klagörande.²²² Någon mer ingående motivering till varför behovet av samordningsbestämmelser inte anses tillräckligt starkt för att föranleda lagstiftning lämnas emellertid inte. Även den omständighet talar enligt min mening emot särregleringens hållbarhet.

Skattelagstiftningen ställer, som tidigare anförts, särskilt höga krav på tydlighet, förutsebarhet och rättssäkerhet. Sådana krav kommer till uttryck genom legalitetsprincipen men även

²¹⁷ Se avsnitt 5.4.

²¹⁸ Se b.la. Sveriges advokatsamfund remissyttrande, R-2024/01273, 2024-10-16, Yttrande angående betänkandet *Förenkla och förbättra!* (SOU 2024:36).

²¹⁹ Se avsnitt 5.4; se Skatteverket, 2024; se Skatteverket, 2025.

²²⁰ Aldén, Stefan, *Om regelkonkurrens inom inkomstskatterätten – med särskild inriktning på förhållandet mellan olika grunder för beskattning av dolda vinstöverföringar till utlandet*, Nerenius & Santéus Förlag, Stockholm 1998, s. 36.

²²¹ Se avsnitt 5.3.

²²² Skatteverket, 2025, s. 2.

genom de skatterättsliga principer som, även om de inte alltid är rättsligt bindande, fungerar som vägledande normer vid lagstiftningens utformning och vid analysen av gällande rätt.²²³ I remissvaren till SOU 2024:36 ”Förenkla och Förbättra!”, vilket föranledde reformen av de allmänna 3:12-regelverket, framhålls genomgående att reformens legitimitet ytterst är beroende av att dessa principer respekteras, inte minst i ett regelverk som riktar sig till ett stort antal små och medelstora företag.²²⁴ Därtill är det bärande motivet bakom de särskilda regler som föreslås gälla inom riskkapitalbranchen, att öka förutsebarheten genom att kodifiera ett rättsläge som under lång tid präglats av osäker praxis, principiellt välgrundat. I det hänseendet får förslaget anse tillgodose föreskriftskravet, genom att beskattningen tydligare kopplas till ett definierat regelverk inom 57 kap. IL, vilket bidrar till ökad systematisk och rättslig tydlighet.

Samtidigt följer av legalitetsprincipens krav på förutsebarhet att det inte är tillräckligt att beskattningen har stöd i lag. För att den skattskyldige ska kunna förutse de skattemässiga konsekvenserna av sitt handlande krävs även att lagtexten är tillräckligt klar, entydig och systematiskt samordnad. Som framhållits i doktrin innebär inte föreskriftsföljsamhet i sig att ett skatteutfall blir förutsebart, särskilt inte när lagstiftningen innehåller vaga eller flertydiga begrepp eller när flera regelkomplex samverkar utan tydlig inbördes hierarki.²²⁵ Mot den bakgrunden framstår remissinstansernas invändningar som välgrundade. De anför att införandet av ett särskilt regelverk inom ramen för ett redan tekniskt komplext 3:12-system riskerar att motverka det syftet.²²⁶ När nya särregler tillkommer utan att fullt ut harmoniseras med de befintliga bestämmelserna ökar enligt min mening även behovet av kvalificerade tolkningar. Avsaknaden av sådana riskerar i praktiken att förskjuta osäkerheten snarare än att eliminera den. Följden härav befaras bli att lagstiftarens grundläggande ambition om att skapa enkla, enhetliga och förutsebara skatteregler inom 3:12-regelverket urholkas. Förutsebarhet förutsätter nämligen även i min mening inte enbart att regler finns, utan även att de är tillräckligt klara, samordnade och systematiskt konsekventa.

Bedömningen måste därtill göras i ljuset av fåmansföretagsbeskattningens övergripande mål om likformighet och neutralitet.²²⁷ Mot bakgrund av ambitionen att inkorporera beskattningen av carried interest i regelverket är min uppfattning att principerna även i det sammanhanget

²²³ Se avsnitt 5.1.

²²⁴ Se bl.a. Sveriges advokatsamfund, 2024.

²²⁵ Se avsnitt 5.1.1.

²²⁶ Se bl.a. Sveriges advokatsamfund, 2025, s. 1.

²²⁷ Prop. 1989/90:110, s. 294 f; prop. 2005/06:40, s. 38 ff; SOU 2024:36, s. 90 f.

bör beaktas särskilt. Med neutralitetsprincipen efterfrågas att skattelagstiftningen så långt som möjligt ska vara utformad på ett sätt som inte snedvrider ekonomiska beslut eller gynnar vissa organisationsformer framför andra. Samtidigt förutsätter neutralitetsprincipen att de situationer som behandlas som likvärdiga också är funktionellt jämförbara.²²⁸ I det avseendet möjliggör förvisso de särskilda reglerna ett mer strukture neutralt resultat mellan individer som uppstår carried interest, oberoende av strukturens uppbyggnad. Det förutsätts dock en viss anpassning för att omfattas av regelverket, vilket kan påverka den strukturella friheten negativt och därmed motverka neutraliteten.²²⁹ Om incitamentsstrukturer som i ekonomiskt hänseende är jämförbara beskattas olika beroende på om de faller inom eller utanför riskkapitalbranschens formella tillämpningsområde, riskerar beskattningen att i högre grad styras av rättslig klassificering än av den underliggande ekonomiska realiteten. En sådan ordning kan i sin tur påverka hur verksamheter struktureras, inte av affärsmässiga skäl utan av skattemässiga överväganden.

Ur ett likformighetsperspektiv kan utredningsförslaget delvis framstå som likformigt, delvis inte. Principen tar som tidigare nämnt sikte på att skattskyldiga i jämförbara situationer ska behandlas lika.²³⁰ Å ena sidan kan förslaget, vid en intern jämförelse mellan delägare med rätt till carried interest, anses stärka likformigheten bland aktörer inom branschen genom enhetliga regler. Å andra sidan uppstår, trots en relativ enighet om att en särreglering motiveras av de strukturella särdrag som förekommer inom riskkapitalbranschen,²³¹ en risk för oskälig särbehandling när reglerna avviker i flera centrala avseenden från de allmänna 3:12-reglerna. Traditionella fåmansföretagare kommer nämligen att omfattas av mer generösa regler beträffande exempelvis en kortare karenstid samt tillämpning av utomstående regeln. En sådan olikformighet kan enligt min uppfattning ifrågasättas ur ett rättviseperspektiv, vilket är särskilt relevant mot bakgrund av att en stor andel aktörer inom riskkapitalbranschen redan i dag omfattas av och tillämpar de allmänna reglerna i 57 kap. IL.²³² En sådan skattemässig försämring för berörda aktörer riskerar enligt min bedömning att uppfattas som både olikformigt och orättvis, vilket i förlängningen kan underminera regelverkets legitimitet. I sammanhanget bör det även ifrågasättas om inte särregleringen riskerar att få oavsiktliga konsekvenser för andra fåmansföretagare, exempelvis genom att dessa, utan att det varit

²²⁸ Se avsnitt 5.1.4.

²²⁹ Förslaget är begränsat till alternativa investeringsfonder; se avsnitt 5.4.

²³⁰ Se avsnitt 5.1.3.

²³¹ Se avsnitt 5.4.

²³² Ibid.

utredarens avsikt, kommer att omfattas av bestämmelser som är utformade för riskkapitalstrukturer.

Införandet av två parallella 3:12-system torde dock inte per se vara oförenligt med de ovan nämnda skatterättsliga principerna. Förfarandet kan tvärtom bidra till ökad materiell träffsäkerhet i beskattningen av carried interest, särskilt i ljuset av den praxisosäkerhet som präglat området under lång tid. Samtidigt är hållbarheten i en sådan ordning starkt beroende av hur tydligt samspelet mellan systemen regleras. Utan klara regler om företräde och samordning finns en påtaglig risk för regelkonkurrens som underminerar principerna om förutsebarhet, neutralitet och likformighet. I ett sådant scenario riskerar reformen att reproducera, snarare än lösa, de rättssäkerhetsproblem som motiverat utredningen. Det bör i sammanhanget uppmärksammas att bristande kvalitet i skattelagstiftningen ofta kan härledas till brister i beredningsprocessen, inte sällan till följd av snäva tidsramar samt ett remissförfarande och efterföljande beredningsarbete som präglats av tidspress.²³³ Det finns skäl att anta att sådana omständigheter föreligger i förevarande fall, vilket exempelvis bekräftas av FAR som anser att utredningen saknar en djupare analys avseende behovet av en särreglering.²³⁴

Ett särskilt intressant inslag i 2026 års reform av de allmänna 3:12-reglerna är i sammanhanget införandet av en begränsning av löneunderlaget när ett företag direkt eller indirekt ägs genom en alternativ investeringsfond. Därmed markerar reformen enligt min uppfattning ett principiellt skifte där riskkapitalbranschens särdrag för första gången erkänns direkt inom ramen för de allmänna fåmansföretagsreglerna. Att just löneunderlagsregeln reformerats, och inte exempelvis rekvisitet verksam i betydande omfattning eller karensreglerna, torde enligt min uppfattning förklaras av att löneunderlaget i praktiken utgjort det mest påtagliga instrumentet för riskkapitalaktörer att bygga upp betydande kapitalutrymme inom ramen för de allmänna 3:12-reglerna. Genom att utnyttja breda dotterbolagsdefinitioner har portföljbolagens lönesummor fått genomslag långt upp i strukturen, trots att de anställdas arbetsinsatser haft begränsad koppling till förvaltningsbolagets värdeskapande verksamhet.²³⁵ Begränsningen av löneunderlaget framstår därmed enligt mig som ett riktat och proportionerligt svar på ett identifierat systemutnyttjande, snarare än som ett generellt omtag av hela 3:12-systemet. Lagstiftaren

²³³ Hultqvist, 2018, s. 146.

²³⁴ FAR, 2025, s. 1.

²³⁵ SOU 2024:36, s. 583 f.

erkänner även att betydelsen av koncernneutralitet som annars eftersträvas inom fåmansföretagsregleringen inte uppnår sitt syfte inom riskkapitalbranschen. I sammanhanget tillmäts även enligt min uppfattning vikten av neutralitet betydelse inom regelverket. Samtidigt bör det noteras att bestämmelsen är den enda i den allmänna reformen som explicit tar sikte på riskkapitalbranschen, vilket tyder på en i övrigt lagstiftningsteknisk försiktighet.

Ett alternativ till den föreslagna särregleringen torde vara att låta de befintliga allmänna 3:12-reglerna omfatta även carried interest, utan att införa ett parallellt regelsystem. Ett sådant angreppssätt ligger väl i linje med det grundläggande syftet bakom 3:12-regelverket, nämligen att skapa ett enkelt, överskådligt och ändamålsenligt system för att motverka otillbörlig inkomstomvandling utan att i onödan belasta företagsbeskattningen med teknisk komplexitet.²³⁶ En möjlig lösning skulle exempelvis vara att införa den föreslagna, mer strukturanpassade definitionen av rekvisitet verksam i betydande omfattning, samtidigt som 3:12-reglerna i övrigt tillämpas på samma sätt som för andra fåmansföretagare.²³⁷ En sådan reglering framstår som allt mer relevant dels för att den utökade definitionen av rekvisitet innebär att aktörer inom branschen ostridigt omfattas av regelverket, varmed antalet komplicerade bedömningar minskar samtidigt som förutsebarheten torde öka markant.²³⁸ Dels mot bakgrund av att de nyligen reformerade allmänna 3:12-reglerna redan nu uttryckligen tar riskkapitalstrukturer i beaktande genom begränsningen av löneunderlaget.²³⁹ Som utredaren själv konstaterar i promemorian om beskattning av carried interest kan det därmed vara mer ändamålsenligt och förutsebart att ansluta riskkapitalaktörer till det befintliga regelverket, snarare än att införa ett parallellt beskattningssystem.²⁴⁰ En sådan lösning skulle potentiellt eliminera regelkonkurrensen, stärka systematiken och bättre harmonisera med 2026 års reform vars övergripande ambition är att förenkla och förbättra 3:12 regelverket som helhet.

²³⁶ Se avsnitt 5.2.

²³⁷ Jfr Bertlin, s. 103.

²³⁸ Se avsnitt 4.1.2.

²³⁹ Se avsnitt 5.2.

²⁴⁰ Fi2025/00173, s. 33.

6 Avslutande reflektioner

Mot bakgrund av det under lång tid osäkra rättsläget beträffande beskattningen av carried interest är framställningens huvudsakliga syfte att analysera det lagförslag som särskilt tar sikte på sådan avkastning, samt att pröva hur förslaget förhåller sig till det allmänna 3:12-regelverket, vilket nyligen har reformerats i syfte att förenkla systemet. Analysen har således fokuserat på frågan om införandet av ett särskilt 3:12-system för riskkapitalbranschen är förenligt dels med lagstiftarens ambition att skapa ett mer överskådligt regelverk, dels med grundläggande skatterättsliga principer såsom likformighet, neutralitet och förutsebarhet.

Analysen visar att den föreslagna särregleringen i vissa avseenden kan bidra till ökad förutsebarhet inom riskkapitalbranschen, vilket även ligger i linje med legalitetsprincipens krav på att beskattning ska ha ett tydligt stöd i lag. Genom att uttryckligen reglera beskattningen av carried interest minskar beroendet av fragmentarisk och svårtolkad praxis, vilket i sig stärker den interna likformigheten mellan aktörer med jämförbara ersättningsstrukturer. I det hänseendet svarar lagstiftningsinitiativet mot ett reellt behov av klarhet och stabilitet i beskattningen.

Samtidigt framgår av analysen att den ökade förutsebarheten sker till priset av en ökad systemkomplexitet. Genom att införa ett särskilt regelverk vid sidan av de allmänna 3:12-reglerna uppkommer en situation där två parallella regelsystem med delvis överlappande rekvisit ska tillämpas. Situationen skapar en påtaglig risk för regelkonkurrens, där beskattningsutfallet i hög grad kan komma att bero på hur en viss struktur klassificeras snarare än på dess faktiska innebörd. En sådan ordning riskerar att underminera likformighetsprincipen.

Ett system som differentierar beskattningen beroende på om avkastning uppkommer inom eller utanför ett särskilt definierat riskkapitalramverk riskerar att påverka investerings- och organisationsval av skatteskäl, vilket sätter ambitionen om neutralitet ur spel. Problematiken framstår som särskilt påtaglig mot bakgrund av att de allmänna 3:12-reglerna samtidigt reformerats i syfte att bli mer generella och förenklade. I stället för att bidra till ett mer sammanhållet regelverk riskerar lagstiftningen därmed att förstärka den bristande koherens som länge präglat 3:12 regelverket.

Därtill framstår det inte som självklart att införandet av ett parallellt särskilt 3:12-regelverk utgör den mest ändamålsenliga lösningen. Analysen visar att ett alternativt angreppssätt hade varit att låta de befintliga 3:12-reglerna omfatta även carried interest, exempelvis genom ett anpassat rekvisit för bedömningen av verksam i betydande omfattning, men i övrigt tillämpa regelverket enhetligt. Ett sådant förfarande hade i större utsträckning tillgodosett kraven på likformighet och neutralitet samt minskat risken för regelkonkurrens, samtidigt som förutsebarheten hade kunnat stärkas inom ramen för ett sammanhållet system.

Uppsatsen är emellertid föremål för vissa begränsningar. Analysen tar i huvudsak sin utgångspunkt i förarbeten, vilket innebär att de faktiska tillämpningskonsekvenserna ännu inte kan bedömas fullt ut. Därmed finns det utrymme för vidare forskning. Förutsatt att reglerna träder i kraft kan framtida studier med fördel undersöka hur regelverken systematiskt samexisterar och tillämpas i praktiken, särskilt i ljuset av ny rättspraxis och Skatteverkets tillämpning.

Källförteckning

Offentligt tryckt

Propositioner

Prop. 1973:90, *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny regeringsform och ny riksdagsordning m.m.*

Prop. 1989/90:110, *Om reformerad inkomst- och företagsbeskattning*

Prop. 1999/00:2, *Inkomstskattelagen del 2*

Prop. 2005/06:40, *Reformerade beskattningsregler för ägare i fåmansföretag*

Statens offentliga utredningar

SOU 1989:33 del III, *Reformerad inkomstbeskattning*

SOU 2024:36, *Förenkla och förbättra!*

Övrigt offentligt material

Finansdepartementet, promemoria, Fi2012/1465, *Beskattning av vissa delägare i riskkapitalfonder, 2012*

Kommittédirektiv, Dir. 2022:44, *Förenklade regler för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag, 2022*

Finansdepartementet, promemoria, Fi2025/00173, *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder, 2025*

Lagrådsremiss, *Enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag, 2025*

Remissyttranden

Skatteverkets remissyttrande, Dnr 8-2960928, 2024-10-14, Yttrande angående betänkandet *Förenkla och förbättra! (SOU 2024:36)*

Sveriges advokatsamfund remissyttrande, R-2024/01273, 2024-10-16, Yttrande angående betänkandet *Förenkla och förbättra! (SOU 2024:36)*

FAR:s remissyttrande, 2024-10-18, Yttrande angående betänkandet *Förenkla och Förbättra! (SOU 2024:36)*

SVCA:s remissyttrande, 2024-10-18, Yttrande angående betänkandet *Förenkla och förbättra! (SOU 2024:36)*

Skatteverkets remissyttrande, Dnr 8-68083-2025, 2025-03-24, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*

FAR:s remissyttrande, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*

SVCA:s remissyttrande, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*

Sveriges advokatsamfunds remissyttrande, Dnr 2025/0404, 2025-03-28, Yttrande angående promemorian *Beskattning av viss avkastning från riskkapitalfonder*

Rättspraxis

Regeringsrättens årsbok

RÅ 1986 ref. 44

RÅ 2000 ref. 56

RÅ 2009 ref. 53

Högsta förvaltningsdomstolen

HFD 2018 ref. 31

HFD 2021 ref. 40

HFD 2025 ref. 40

Underrättspraxis

Kammarrätten

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 8755–8764-12, dom 19 december 2013

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 1125-20, dom 15 juli 2021

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 3165-22, dom 19 juni 2023

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 7038–7042-22, dom 20 februari 2025

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 7043–7046-22, dom 20 februari 2025

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 7047–7050-22, dom 20 februari 2025

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 7051–7054-22, dom 20 februari 2025

Kammarrätten i Stockholm, mål nr 7055–7058-22, dom 20 februari 2025

Förvaltningsrätten

Förvaltningsrätten i Stockholm, mål nr 4182-11, dom 6 december 2012

Litteratur

Aldén, Stefan, *Om regelkonkurrens inom inkomstskatterätten – med särskild inriktning på förhållandet mellan olika grunder för beskattning av dolda vinstöverföringar till utlandet*, Nerenius & Santéus Förlag, Stockholm 1998

Alhager, Magnus, *Dispens från inkomstskatt*, Iustus förlag, Uppsala 1999

Bergkvist, Sven-Åke, Nilsson, Martin, Hagbard, Niklas & Beyer, Carl, *Skatteverkets offensiv mot riskkapitalbranschen*, Svensk skattetidning 2011:4 s. 332–339

Bertlin, Joanna, *Carried interest införlivas i 3:12-reglerna: En analys av det nya lagförslaget*, Svensk skattetidning 2025:2 s. 103–112

Burmeister, Jari, *Verklig innebörd: En studie av inkomstskattepraxis*, Norstedts juridik, Stockholm 2012

Dahlberg, Mattias, *Internationell beskattning*, upplaga 4, Studentlitteratur, Lund 2014

Gunne, Cecilia, *Fortsatt oklart om beskattning av carried interest*, Svensk skattetidning 2019:2 s. 75

Gunne, Cecilia & Märlin, Chris, *Århundrades skatteskanal: carried interest*, Svensk skattetidning 2025:1 s. 20–24

Hjertstedt, Mattias, *Beskrivningar av rättsdogmatisk metod: om innehållet i metodavsnitt vid användning av ett rättsdogmatiskt tillvägagångssätt*, Umeå universitet, 2019

Hultqvist, Anders, *En god skattelagstiftning*, Näringslivshistoria, 2018

Hultqvist, Anders, *Hur vag får en skattelag va?*, Svenskt näringsliv, 2015

Hultqvist, Anders, *Legalitetsprincipen vid inkomstbeskattningen*, Juristförlaget JF AB, Stockholm 1995

Johansson, Jesper, *HFD:s senaste dom om carried interest - klargörande vägledning och kvarstående spänningar*, Skattenytt 2025 s. 27

Johansson, Jesper, *Synpunkter på den kritik som riktats mot domarna om carried interest*, Skattenytt 2019 s. 535

Kleineman, Jan, *Rättsdogmatisk metod. I: Juridisk metodlära*, Nääv, Maria & Zamboni, Mauro (red.), upplaga 2, Studentlitteratur, Lund 2018

Kristoffersson, Eleonor, *Att använda prejudikat och annan rättspraxis i rättstillämpningen*, Svensk skattetidning 2011:10 s. 835–836

Lehrberg, Bert, *Praktisk juridisk metod*, upplaga 14, Iustus förlag, 2022

Lodin, Sven-Olof, *Några kvalitetskrav på en god skattelagstiftning*, Skattenytt 2007 s. 477–484

Meltz, Peter, Silfverberg, Christer, Persson Österman, Roger & Simon-Almendal, Teresa, *Inkomstskatt del 2- En läro- och handbok i skatterätt*, upplaga 19, Studentlitteratur, 2023

Mutén, Leif, *Bolagsbeskattning och kapitalkostnader = The corporation income tax and the cost of capital*, Almqvist & Wiksell, Stockholm 1968

Nyman, Michael, Lundgren, Jonathan & Rösiö, Carl Chrisitan, *Risikkapital: Private equity- och venture capital-investeringar*, upplaga 2, Norstedts Juridik, Stockholm 2012

Peczenik, Aleksander, *Vad är rätt? Om demokrati, rättssäkerhet, etik och juridisk argumentation*, upplaga 1, Nordstedts Juridik, Stockholm 2005

Påhlsson, Robert, *Inledning till skatterätten*, upplaga 3, Iustus förlag, Uppsala 2003

Påhlsson, Robert, *Likhet inför skattelag*, Iustus förlag, Uppsala 2007

Rabe, Gunnar & Hellenius, Richard, *Det svenska skattesystemet*, upplaga 24, Norstedts juridik, Stockholm 2011

Simon-Almendal, Teresa, *Skatteanpassade transaktioner och skattebrott*, Nordstedts Juridik, Stockholm 2005

Tikka, Kari, *Om principer vid tolkning av skattelag*, Skattenytt 2004 s. 656–657

Tivéus, Ulf, Verksam i betydande omfattning i ett fåmansföretag i ljuset av HFD 2018 ref. 31. I: *Vänbok till Bertil Wiman, Bjuvberg, J & Monsenego, J*, (red.), Norstedts Juridik, Stockholm 2019

Tjernberg, Mats, *Beskattnings av carried interest – genvägar och omvägar till tjänst*, Skattenytt 2024 s. 439–452

Tjernberg, Mats, *Fåmansföretag & beskattning*, upplaga 1, Iustus förlag, Uppsala 2018

Tjernberg, Mats, *3:12 i regeringens budget - avvägningar mellan förenkling, förbättring och försvårande av inkomstomvandling*, Skattenytt 2025 s. 716–720

Von Bahr, Stig, *HFD och riskkapitalisterna*, Skattenytt 2018 s. 630–635

Von Bahr, Stig, *Kammarrätten och riskkapitalisterna*, Skattenytt 2017 s. 590–601

Von Bahr, Stig, *Publicering av rättsfall - från RÅ till HFD*, Skattenytt 2026 s. 3

Rapporter

Bergström, Fredrik & Englén, Tore, *Riskkapitalbranschens betydelse och framtida utveckling - En Scenarioanalys*, SVCA 2024

Sveriges Riksbank, *Finansiell stabilitet 2024:1*, Finansiell stabilitetsrapport, 2024

Internetkällor

Holstad, Per & Pettersson, Christoffer, *Förslag om ny beskattning av carried interest i Sverige*, EY

(https://www.ey.com/sv_se/insights/tax/forslag-om-ny-beskattning-av-carried-interest-i-sverige) Uppdaterad 2025-02-06, (Hämtad 2026-03-17)

Skatteverket, *Spelvinster och tävlingsvinster*, Rättslig vägledning, 2026

(<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2026.2/326281.html?q=vinst+i+prist%C3%A4vling>), (Hämtad 2026-03-17)

Thörn, Lina, Jagunic, Ana, *Ett snedsteg i rättssäkerheten?*, Deloitte

(<https://www.deloitte.com/se/sv/services/tax/blogs/ett-snedsteg-i-rattssakerheten.html>), Uppdaterad 2025-01-24, (Hämtad 2026-03-17)

Övrigt

Björkquist Saldert, John, *En analys av regeringens utredning om carried interest*, Lunds universitet, 2025

Hultman, Linn & Lycke, Mirjam, *Har en förutsebar lagstiftning för beskattning av särskild vinstandel föreslagits?*, Linköpings universitet, 2025

Löfstedt, Hanna, *Jakten på carried interest - en analys av rättssäkerhet i skattelagstiftningen*, Uppsala universitet, 2025